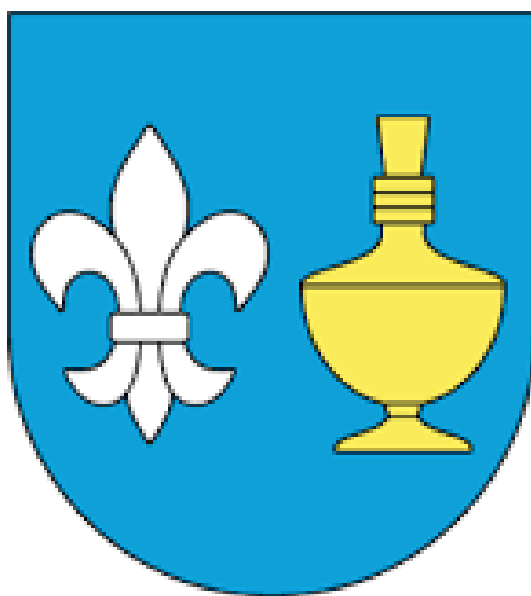

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY KOCZAŁA NA LATA 2023-2031

Wrzesień 2022

Spis treści

I UWARUNOWANIA PRAWNE STRATEGII.....	5
I 1. Podstawa prawna.....	5
I 2. Otoczenie prawne.....	6
I 3. Relewantne dokumenty z zakresu pomocy społecznej na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym.....	7
II CZĘŚĆ ANALITYCZNA – DIAGNOZA SYTUACJI ZASTANEJ.....	11
II 1. Lokalizacja.....	11
II 2. Demografia	12
II 3. Oświata	14
II 3. 1. Stan oświaty.....	14
II 3. 2. Działalność pozalekcyjna szkół i udział w projektach społecznych.....	15
II 4. Działalność kulturalna	19
II 5. Kultura fizyczna i rekreacja.....	21
II 6. Turystyka – walory przyrodnicze i kulturowe	23
II 7. Ochrona środowiska naturalnego.....	24
II 8. Bezpieczeństwo publiczne.....	25
II 8. 1 Działalność OSP	25
II 8. 2. Przestępczość.....	26
II 9. Aktywność obywatelska	27
II 9. 1. Fundusz sołecki	27
II 9. 2. Organizacje pozarządowe i podmioty ekonomii społecznej.....	28
II 9. 3. Klub Senior+	31
II 10. Bezrobocie	35
II 11. Ochrona zdrowia.....	36
II 12. Gminny zasób mieszkaniowy	36
III CZĘŚĆ - DIAGNOSTYCZNA: DANE INSTYTUCJI PUBLICZNYCH GMINY KOCZAŁA	37
III 1. System pomocy społecznej.....	37
III 1. 1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.....	37
III 1. 2. Świadczona pomoc.....	39
III 2. System przeciwdziałania uzależnieniom.....	43

III 2. 1. Gminny Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na 2022 r.....	43
III 2. 2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	44
III 2. 3. Punkty wsparcia	45
III 2. 4. Punkty sprzedaży alkoholu.....	46
III 2. 5. Oddziaływania profilaktyczne dla młodzieży 2019-2021	47
III 2. 6. Działalność wychowawcza, informacyjna i profilaktyczna prowadzona w szkołach i placówkach systemu oświaty w roku szkolnym 2021/2022.....	50
III 2 .7. Przestępczość związana z substancjami psychoaktywnymi	50
III 3. System przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....	51
III 3. 1. Analiza skali przemocy w rodzinie	51
III 3. 2. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2030.....	53
III 3. 3. Zespół Interdyscyplinarny	54
III 4. System wspierania rodziny	55
III 4. 1 Program Wspierania Rodziny w Gminie Koczała na lata 2022-2024.....	55
III 4. 2. Piecza zastępcza	55
III 4. 3. Świadczenia rodzinne i wychowawcze	56
IV DIAGNOZA LOKALNYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W UJĘCIU BADAŃ ANKIETOWYCH WŚRÓD MIESZKAŃCÓW GMINY KOCZAŁA	60
IV 1. Grupa badana i metodologia badań.....	60
IV 2. Lokalne zagrożenia społeczne w opinii dorosłych mieszkańców - wnioski	61
IV 3. Lokalne zagrożenia społeczne w opinii pracowników OPS – wnioski.....	63
IV 4. Lokalne zagrożenia społeczne w opinii uczniów - wnioski	64
V ANALIZA SWOT	65
VI CZĘŚĆ PROGRAMOWA - STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY KOCZAŁA NA LATA 2023-2031.....	70
VI 1. Misja i wizja.....	70
VI 2. Cele, kierunki i wskaźniki działań	70
VI 2. 1. Cele strategiczne i operacyjne.....	71
VI 2. 2. Wskaźniki realizacji celów.....	75

VI 2. 3. Prognoza zmian w zakresie objętym Strategią.....	79
VI 3. System wdrażania i monitoringu.....	80
VI 3. 1. Etapy realizacji.....	80
VI 3. 2. Koordynator	80
VI 3. 3. Wymagane sprawozdania.....	80
VI 3. 4. Sprawozdanie końcowe i ewaluacja.....	81
VI 4. Finansowanie.....	82

I UWARUNOWANIA PRAWNE STRATEGII

I 1. PODSTAWA PRAWNA

Gmina Koczała, dążąc do zapewnienia członkom społeczności lokalnej możliwie jak najlepszych warunków do rozwoju i aktywności społecznej, zawodowej oraz edukacyjnej, a także zachowania dobrostanu zdrowotnego, przygotowała dokument niniejszej Strategii Rozwiązywana Problemów Społecznych. Gmina wypełnia przy tym obowiązek ustanowiony w art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

W myśl podanego przepisu jednym z zadań własnych gminy jest opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Ponadto art. 16 b. ust. 1 stanowi, że gmina i powiat opracowują strategię rozwiązywania problemów społecznych, a samorząd województwa strategię w zakresie polityki społecznej. W ust. 2 art. 16b został określony otwarty katalog kluczowych elementów każdej gminnej strategii. Zgodnie z wymogami ustawowymi niniejsza Strategia zawiera w szczególności:

- diagnozę sytuacji społecznej gminy, w tym określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych,
- prognozę zmian w zakresie objętym strategią,
- określenie:
 - ✓ celów strategicznych projektowanych zmian,
 - ✓ kierunków niezbędnych działań,
 - ✓ sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - ✓ wskaźników realizacji działań.

W niniejszej Strategii Rozwiązywana Problemów Społecznych Gminy Koczała uwzględniono nowelizację ustawy o pomocy społecznej, wprowadzoną na podstawie art. 71 Ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz. U. 2022, poz. 1812). Zmianie uległa treść art. 16b i art. 23 ust. 1a ustawy o pomocy społecznej. Prawodawca poszerzył wymóg diagnozy sytuacji społecznej gminy o określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych. Ponadto dodano zasadę, zgodnie z którą strategia opracowana przez gminę i powiat obowiązkowo określa usługi społeczne w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych

przez centrum usług społecznych, oraz zadania publiczne, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zlecane w trybach, o których mowa w tej ustawie.

Zmaterializował się obowiązek prawny opracowania nowego dokumentu, ponieważ upłynął termin realizacji poprzedniej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Koczała, przewidziany na lata 2015-2022 (uchwała nr IV/19/2015 Rady Gminy Koczała z 5 lutego 2015 r.).

Zarządzeniem Nr 41/2022 Wójta Gminy Koczała z dnia 30 czerwca 2022 r. został powołany zespół roboczy do pracy nad Strategią Problemów Społecznych w Gminie Koczała na lata 2023-2031.

I 2. OTOCZENIE PRAWNE

W przygotowaniu i realizacji niniejszej strategii władze Gminy kierują się regulacjami w szczególności poniższych aktów prawnych powszechnie obowiązujących:

- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. 2021 r. poz. 1119 ze zm.),
- ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2365 ze zm.),
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. 2022 r. poz. 615 ze zm.),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2021 r. poz. 2268 ze zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2021 r. poz. 1249),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz.U. 2020 r. poz. 2050),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. 2022 r., poz. 690),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz.U. 2020 r. poz. 176),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. 2021 r. poz. 573 ze zm.),

- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz.U. 2022 r. poz. 1327),
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz.U. 2021 r. poz. 1915),
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 685).

W dniu przyjęcia niniejszej Strategii obowiązuje na terenie całej Polski stan zagrożenia epidemicznego, który 16 maja 2022 r. zastąpił stan epidemii ogłoszony 20 marca 2020 r. Zmiana sytuacji prawnej to efekt spadkowego trendu nowych zachorowań na Covid-19 oraz hospitalizacji z powodu zakażenia koronawirusem SARS-COV-2.

W przypadku, gdyby w następnych latach utrzymał się stan zagrożenia epidemicznego lub przywrócony został stan epidemii, w realizacji Strategii należy uwzględnić przepisy prawa służące przeciwdziałaniu epidemii. Na dzień uchwalenia niniejszej Strategii obowiązuje w tym zakresie Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. z 2021 r. poz. 2095 ze zm.).

I 3. RELEVANTNE DOKUMENTY Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ NA POZIOMIE KRAJOWYM, REGIONALNYM I LOKALNYM

W pracach nad przygotowaniem niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Koczała na lata 2022-2031 uwzględniono postanowienia dokumentów o zasięgu krajowym i regionalnym, które zakładają długofalowy czas realizacji w sferze polityki społecznej. Są to:

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2021-2030,
- Polityka Społeczna Wobec Osób Starszych 2030,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027 z perspektywą do roku 2030,
- Program Rządowy „Dostępność” 2018-2025,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022,
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 r. – Ekonomia Solidarności Społecznej,
- Program Wieloletni „Senior” na lata 2021-2025,
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego,

- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego,
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025,
- Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego do roku 2030,
- Regionalny Program Strategiczny w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego i wrażliwości społecznej,
- Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2021-2030,
- Wojewódzki Program Wyrównywania Szans Osób z Niepełnosprawnościami i Przeciwdziałania ich Wykluczeniu Społecznemu oraz Pomocy w Realizacji Zadań na rzecz Zatrudniania Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2021–2030,
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2030,
- Program przeciwdziałania przemocy domowej dla osób leczonych w placówkach leczenia odwykowego w Województwie Pomorskim,
- Pomorski Ramowy Program Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Pomorski Ramowy Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie,
- Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2030,
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Województwa Pomorskiego.

Niniejsza Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Koczała na lata 2023-2031 zachowuje spójność z dokumentami obowiązującymi na szczeblu lokalnym czyli powiatu i gminy, co obrazuje poniższa tabela. Są to:

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Człuchowskiego na lata 2021-2030,
- Program Rozwoju Gminy Koczała na lata 2016-2025,
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2030,
- Program Wspierania Rodziny w Gminie Koczała na lata 2022-2024.

Tab. 1. Zgodność Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Koczała z dokumentami na szczeblu lokalnym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Człuchowskiego na lata 2021-2030	
Cel strategiczny 1: Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej osób zagrożonych ubóstwem.	
Cele operacyjne:	
1. Wspieranie działań na rzecz poprawy sytuacji ekonomiczno-bytowej mieszkańców Powiatu,	

2. Prowadzenie działań integrujących społeczność lokalną, a także zapewnienie osobom wykluczonym możliwości aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym,

Cel strategiczny 2: Aktywizacja zawodowa i reintegracja społeczna osób bezrobotnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale pozostających bez pracy.

Cele operacyjne:

1. Wspieranie zatrudnienia i reintegracji osób bezrobotnych poprzez organizowanie różnych form wsparcia i aktywizacji społeczności lokalnej,

Cel strategiczny 3: Włączenie społeczne i aktywizacja osób z niepełnosprawnościami poprzez rozszerzenie form wsparcia.

Cele operacyjne:

1. Rozszerzenie form wsparcia osób z niepełnosprawnościami umożliwiającymi pełne włączenie społeczne i aktywizację oraz tworzenie warunków do ich samodzielnego funkcjonowania,
2. Wyrównywanie szans w życiu społecznym i zawodowym - rehabilitacja i reintegracja społeczna i zawodowa oraz rozwój aktywności osób z niepełnosprawnościami.

Cel strategiczny 4: Promocja zdrowego stylu życia poprzez prowadzenie działań profilaktycznych dotyczących uzależnień.

Cele operacyjne:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin,
2. Prowadzenie działań profilaktycznych wśród mieszkańców i uczniów oraz wzrost ich świadomości w zakresie zagrożeń wynikających ze spożywania alkoholu.

Cel strategiczny 5: Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc.

Cele operacyjne:

1. Skuteczna profilaktyka, ukierunkowana na przeciwdziałanie występowaniu zjawiska przemocy w środowisku rodzinnym oraz zwiększenie świadomości mieszkańców na temat przemocy domowej,
2. Tworzenie warunków ograniczających zjawisko przemocy w rodzinie w Powiecie poprzez poprawę dostępu do usług oraz rozszerzanie oferty wsparcia dla osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy.

Cel strategiczny 6: Przeciwdziałanie dysfunkcjom występującym w rodzinach oraz doskonalenie systemu ich wspierania.

Cele operacyjne:

1. Udzielanie wsparcia rodzinom zagrożonym dysfunkcjami, przeciwdziałanie i zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz wyrównywanie szans edukacyjnych i rozwojowych dzieci i młodzieży,
2. Rozwój systemu rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz wsparcie opuszczających pieczę wychowanków w usamodzielnieniu się.

Cel strategiczny 7: Poprawa poziomu życia osób starszych oraz stwarzanie warunków do godnego starzenia się poprzez włączenie ich do życia społeczno-kulturalnego.

Cele operacyjne:

1. Zapewnienie godnych warunków życia osobom starszym, zaspokajanie ich potrzeb oraz umożliwienie im aktywnego uczestnictwa w życiu społeczno-kulturalnym.

Program Rozwoju Gminy Koczała na lata 2016-2025	
Cele strategiczne: 1. Atrakcyjna przestrzeń do życia, 2. Rozwijająca się gospodarka, 3. Aktywni mieszkańcy.	
Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022	
Głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy mieszkańców gminy Koczała na temat zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych (alkohol i narkotyki) i uzależnień behawioralnych, zapobieganie uzależnieniom oraz pomoc osobom z problemami alkoholowymi i narkomanii. Cel programu, planuje się osiągnąć poprzez realizację zadań: 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych, współuzależnionych i członków ich rodzin oraz osób zagrożonych uzależnieniem. 2. Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii. 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym. 4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii. 5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego. 6. Wspieranie reintegracji społecznej i działań na rzecz powrotu osób uzależnionych i ich rodzin do społeczności.	
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2030	
Cel główny: Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w gminie Koczała. Cele szczegółowe: 1) sporządzanie statystyk określających wielkość zjawiska przemocy i ich aktualizacja; 2) poszerzenie świadomości, wiedzy i wrażliwości społecznej w zakresie przemocy w rodzinie; 3) zapewnienie wieloaspektowej ochrony i pomocy osobom oraz rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie; 4) oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie; 5) podnoszenie oraz doskonalenie poziomu kompetencji zawodowych i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	
Program Wspierania Rodziny w Gminie Koczała na lata 2022-2024	

Cel główny: Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w Gminie Koczała w okresie 2022 – 2024.

Cele szczegółowe:

1. Wspieranie rodzin w zabezpieczeniu podstawowych potrzeb.
2. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.
3. Podnoszenie standardów pracy i koordynacja służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

II CZĘŚĆ ANALITYCZNA – DIAGNOZA SYTUACJI ZASTANEJ

II 1. LOKALIZACJA

Gmina Koczała leży w południowo-zachodniej części województwa pomorskiego na terenie powiatu człuchowskiego i jest gminą wiejską. Dzieli się na 7 sołectw: Bielsko, Koczała, Łękinia, Pietrzykowo, Starzno, Trzyniec i Załęże.

Rys. 1. Położenie gminy Koczała względem powiatu, województwa i kraju.

Powierzchnia gminy wynosi 22.339 ha. Na dzień 31 grudnia 2021 r. największy udział w strukturze gruntów miały grunty leśne oraz zadrzewiania i zakrzewienia, które wynoszą 15842 ha (co stanowi 70,92%). Użytki rolne zajmowały 5246 ha (23,48%), nieużytki 481 ha (2,15%), grunty pod wodami 411 ha (1,84%), grunty zabudowane i zurbanizowane 358 ha (1,60%) i tereny różne 1 ha (0,01%).

Gmina Koczała sąsiaduje z pięcioma gminami: Przechlewo i Rzeczenica (powiat człuchowski), Miastko i Lipnica (powiat bytowski) oraz Biały Bór (powiat szczecinecki, m.in. zachodniopomorskie). **W pobliżu gminy przebiegają ważne drogi krajowe nr 20, 21, 22 i 25.** Dojechać do Koczały można od strony Miastka lub Człuchowa.

Rys. 2. Gmina Koczała w podziale administracyjnym powiatu człuchowskiego

Źródło: <https://www.starostwo.czuchow.org.pl/index.php/podzial>

II 2. DEMOGRAFIA

Liczba mieszkańców Gminy Koczała zameldowanych na pobyt stały na koniec 2021 roku wynosiła **3177** i w porównaniu do końca 2020 roku zmalała o 54 osoby. W społeczności lokalnej nieznacznie przeważają liczebnie kobiety (1650) nad mężczyznami (1527).

W 2021 roku w stosunku do 2020 roku o 11 zwiększyła się liczba urodzeń mieszkańców oraz o 15 zwiększyła się liczba zgonów mieszkańców. **W 2020 i 2021 roku przyrost naturalny pozostaje coraz bardziej ujemny.**

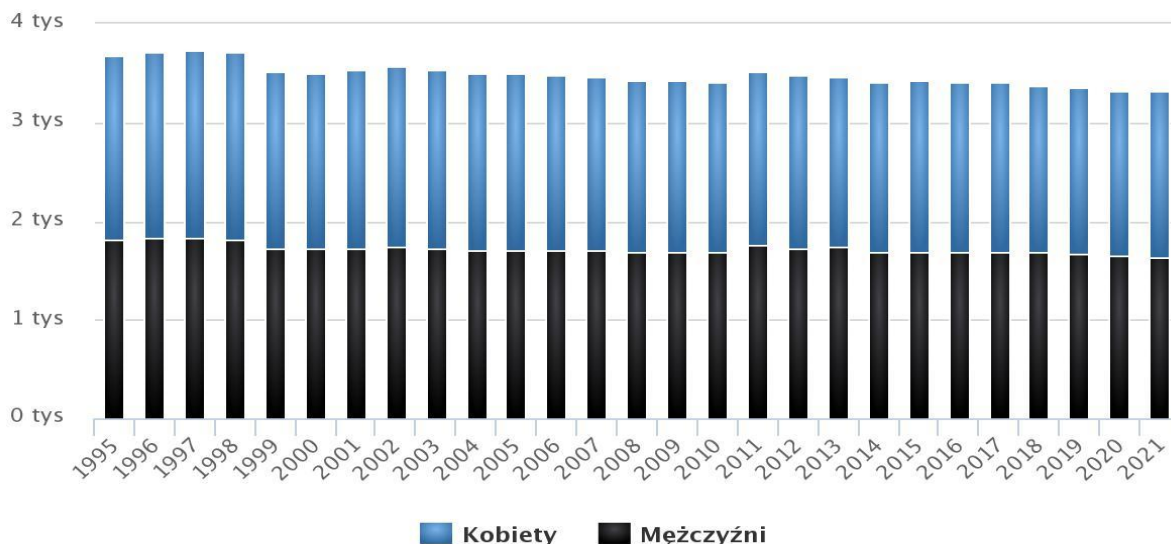
Tab. 2. Liczba urodzeń i zgonów w Gminie Koczała w latach 2020-2021.

Wyszczególnienie	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba urodzeń żywych	42	19	30
Liczba zgonów	33	47	62
Przyrost naturalny (1-2)	+9	-28	-32

Źródło: UG Koczała

Populacja – Gmina Koczała w latach 1995 – 2021

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Oprócz powolnego spadku liczby mieszkańców na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat obserwujemy również postępujące starzenie się społeczeństwa. Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały w wieku 0-17 lat w stosunku do 2020 r. zmniejszyła się o 5 osób i wynosi w 2021 roku 624 osoby, a liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym zmniejszyła się z 1.883 do 1.824. **Wzrosła natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym.** W roku 2020 wynosiła ona 719 osób, a w 2021 roku już 729 osób. Strukturę wiekową mieszkańców gminy zameldowanych na pobyt stały przedstawia tabela.

Tab. 3. Struktura wiekowa mieszkańców gminy w latach 2020-2021

Wiek	2020 rok			2021 rok		
	kobiety	mężczyźni	razem	kobiety	mężczyźni	razem
Wiek 0-17 lat	310	319	629	309	315	624
Wiek 18-64 lat mężczyźni i 18-59 lat kobiety (wiek produkcyjny)	886	997	1.883	867	957	1824
Wiek 65 lat i więcej mężczyźni i 60 lat i więcej kobiety (wiek poprodukcyjny)	473	246	719	474	255	729

Razem:	1.669	1.562	3.231	1.650	1.527	3.177
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Źródło: UG Koczala

Zdecydowanie (o 55%) spadła liczba małżeństw zawieranych w Urzędzie Stanu Cywilnego w Koczale.

Tab. 4. Liczba sporządzonych aktów małżeństwa w USC Koczala

	2019	2020	2021
Liczba sporządzonych aktów małżeństwa w USC Koczala	20	11	9

Źródło: USC Koczala

II 3. OŚWIATA

II 3. 1. STAN OŚWIATY

Na terenie Gminy funkcjonuje Zespół Kształcenia i Wychowania w Koczale, który współtworzą Przedszkole Publiczne oraz Szkoła Podstawowa im. Żołnierzy I Armii Wojska Polskiego.

W 2021 roku obowiązkiem szkolnym objętych było 463 uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Koczala. Do Zespołu Kształcenia i Wychowania w Koczale uczęszczało 310 dzieci i młodzieży, w tym do przedszkola 74 dzieci i do szkoły podstawowej 310 dzieci (w 2020 r. było to 312 dzieci i młodzieży). Wśród przedszkolaków i uczniów szkoły w Koczale były 137 osoby dowożone do przedszkola i szkoły. Ze stołówki szkolnej korzystało 153 dzieci i młodzieży.

Tab. 5. Uczniowie w gminie Koczala.

	Wg stanu na 31.12.2020 r.	Wg stanu na 31.12.2021 r.
Liczba dzieci i młodzieży uczęszczających do ZKiW w Koczale	312	310
w tym do:		
1) przedszkola	74	74
2) szkoły podstawowej	238	236
Liczba dzieci i młodzieży dowożonych do przedszkola i szkoły	133	137
Liczba dzieci korzystających ze stołówki szkolnej	194	153

Źródło: UG Koczala

W Zespole Kształcenia i Wychowania w Koczale w 2021 roku zatrudnionych było 33 nauczycieli (w 2020 roku 33 nauczycieli), w tym 1 nauczyciel stażysta, 2 nauczycieli kontraktowych, 4 nauczycieli mianowanych i 26 nauczycieli dyplomowanych. Na pełen etat zatrudnionych było 31 nauczycieli, a na niepełny etat 2 nauczycieli.

II 3. 2. DZIAŁALNOŚĆ POZALEKCYJNA SZKÓŁ I UDZIAŁ W PROJEKTACH SPOŁECZNYCH

W Zespole Kształcenia i Wychowania w Koczale działało 7 kółek zainteresowań oraz były prowadzone zajęcia sportowe w ramach SKS. Od września 2021 r. prowadzone były także zajęcia wspomagające z języka polskiego, matematyki, języka angielskiego fizyki oraz chemii. Zespół Kształcenia i Wychowania w Koczale w 2021 roku uczestniczył w szeregu ogólnopolskich i regionalnych programów i projektów oraz tworzył i realizował własne. Ważniejsze z nich to:

1) **Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły podstawowej i przedszkola** – jego istotą jest współpraca całej społeczności szkolnej mająca na celu uczenie, wychowanie i stwarzanie bezpiecznych warunków do wszechstronnego rozwoju ucznia, przygotowanie go do dalszej nauki i życia w zmieniającej się rzeczywistości. W swoich działaniach ZKiW kieruje się ogólnoludzkim systemem wartości, dobrem dziecka oraz wspiera rodzinę w wychowaniu, a także pielęgnuje tradycje środowiska, narodu, państwa, kształtując prawego Polaka. W ramach programu podjęto wiele działań, między innymi:

- a) pogadanka dla klas I-III oraz IV-VI z dzielnicowym pod hasłem „Bezpieczne ferie”, „Bezpieczne wakacje”,
- b) „Dzień Życzliwości” – cykliczne działanie mające na celu promowanie życzliwości w stosunku do każdego człowieka. W związku z pandemią został zrealizowany w formie zdalnej. Uczniowie i pracownicy szkoły mieli możliwość wypisywania ciepłych słów i wywieszania ich na ścianach wewnątrz szkoły oraz na stronie internetowej,
- c) przeprowadzanie cyklicznych konkursów online o tematyce patriotycznej (Święto Szkoły, 11 Listopada – „Życzenia dla Ojczyzny”, 11 LISTOPADA ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI – „Koczała dawniej i dziś”, akcja MEN „Szkoła Pamięta”, „Szkoła do Hymnu”),
- d) cykl lekcji dotyczących reżimu sanitarnego obowiązującego w szkole w czasie pandemii,
- e) „Bezpieczeństwo w szkole” – spotkanie uczniów z policjantem oraz cykl lekcji wychowawczych dotyczących tej tematyki,
- f) „Bajkoterapia” – zajęcia terapeutyczno-edukacyjne dla dzieci z klas I-III,
- g) Cykl spotkań z uczniami, rodzicami, nauczycielami dotyczącymi zachowań depresyjnych.

2) **Program „Bezpieczny Przedszkolak”** – ma na celu tworzyć warunki do kształtowania postaw i wartości, ułatwiać dzieciom dokonywanie wyborów mających znaczenie dla ich obecnego i przyszłego życia, uświadamiać dzieciom zagrożenia, które mogą wystąpić w przedszkolu, domu, na drodze oraz ograniczyć liczbę niebezpiecznych zdarzeń z udziałem

dzieci, przygotować dzieci do tego, by potrafiły współżyć z innymi, poznawać zasady dbania o własne zdrowie i bezpieczeństwo w różnych sytuacjach. Tak przygotowane dzieci w okresie dorastania i dorosłości lepiej będą sobie radzić z problemami i kryzysami;

3) **Program autorski „W świecie wartości i uczuć”** – ma kształtować właściwe postawy i zaznajamiać z najistotniejszymi wartościami kształtującymi pożądane postawy społeczne u dzieci w wieku przedszkolnym;

4) **Program „Polskę Ojczyznę naszą wszyscy dobrze znamy...”** – jego celem jest kształtowanie uczuć patriotycznych i przynależności narodowej. W ramach programu odbyła się między innymi lekcja patriotyczna „Polska moja Ojczyzna” – III edycja, na której profesjonalni aktorzy zapoznawali przedszkolaków z najważniejszymi miejscami i zabytkami naszego kraju. Dzieci uczestniczyły w uroczystościach i akcjach patriotycznych z racji obchodów Dnia Niepodległości oraz świąt majowych w formie online;

5) **Projekt „Święta nietypowe”** jest realizowany w przedszkolu. W ramach projektu zrealizowano: Dzień Przedszkolaka, Dzień Życzliwości i Uśmiechu, Dzień Pluszowego Misia, Tłusty Czwartek, Dzień Kobiet, Dzień Babci i Dziadka;

6) **Programy logopedyczne w przedszkolu:** „Kształtowanie prawidłowej mowy dzieci – głoski szumiące: sz, cz, ż, dż oraz r, l, j”, a także „Profilaktyka logopedyczna”- stymulujące prawidłowy rozwój mowy u dzieci w wieku przedszkolnym;

7) **Programy prozdrowotne realizowane w przedszkolu:** „Harmonijny rozwój” Akademii Edukacji Perfekt – poszerzenie wiedzy na temat rozwoju oraz „Kubusiowi przyjaciele natury” – promujący 5 porcji warzyw dziennie oraz zasady zdrowego odżywiania – spotkania z dietetykiem, pielęgniarką, szkolenie dla rodziców i pracowników przedszkola na temat „Dziecko z cukrzycą w przedszkolu”;

8) **„Trzymaj formę”** – program interdyscyplinarny przeznaczony dla uczniów zainteresowanych zdobyciem i pogłębianiem wiedzy z zakresu zdrowego stylu życia, w szczególności uwzględniający tematykę zbilansowanej diety i aktywności fizycznej oraz ich znaczenia dla organizmu człowieka;

9) **Program „Żyj smacznie i zdrowo”**, którego misją jest nauka przez zabawę (prawidłowe odżywianie, wspólne posiłki, aktywność fizyczna);

10) **„Ekonomia na co dzień”** – program obejmuje: elementarne pojęcia ekonomiczne, m.in. podaż, popyt, koszt alternatywny, budżet, poznawanie siebie – określanie swoich zainteresowań, predyspozycji, wybór drogi edukacyjnej – podejmowanie różnych form aktywności przygotowujących do funkcjonowania w dorosłym życiu, planowanie działań – wyznaczanie celów, określanie działań prowadzących do ich realizacji, przewidywanie konsekwencji dokonywanych wyborów, gospodarowanie własnymi zasobami – zarządzanie środkami finansowymi, korzystanie z usług banku, korzystanie z praw konsumenta;

11) Program organizowany przez KRUS pn. **„Bezpiecznie na wsi”**;

12) **Program zakończony konkursami plastycznymi „Żyj zdrowo – bez nałogów” i „Agresja w cyberprzestrzeni”**, które skierowane były do uczniów całej szkoły i przedszkolaków. Celem konkursów było promowanie działań na rzecz bezpieczeństwa dzieci

i młodzieży oraz zaangażowanie do działań profilaktycznych, a także rozwijanie wyobraźni plastycznej i kreatywności twórczej;

13) **Innowacje pedagogiczne:**

a) **„OK na języku niemieckim”** – nauka drugiego języka obcego nowożytnego na pierwszym etapie edukacyjnym: języka niemieckiego w czwartej klasie szkoły podstawowej. Celem innowacji jest rozbudzenie zainteresowań językowych już na pierwszym etapie edukacyjnym wśród najmłodszych uczniów i wzbogacenie oferty edukacyjnej szkoły. Kontynuacja z roku szkolnego 2019/2020,

b) **„Wesoła Matematyka”** – popularyzacja matematyki poprzez zabawę, praktyczne stosowanie wiedzy matematycznej, posługiwanie się językiem matematyki, kształtowanie postaw twórczych i niekonwencjonalnego myślenia (kontynuacja z poprzedniego roku szkolnego),

c) **„Szkoła Promująca Zdrowie”** – kontynuacja działań mających na celu odnowienie certyfikatu, który szkoła uzyskała, jako jeden z 14 pionierów projektu, w roku 1995. Odkryto wiele działań, m. in.: konkurs cykliczny „Święto Ziemi”, udział w Rządowym Programie dla Szkół Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa – owoce, warzywa i przetwory mleczne dla klas I-V, udział w akcji prowadzonej cyklicznie „Jedz owoce, chrup warzywa, to na zdrowie świetnie wpływa”,

d) **„Ruch, zmysł, koordynacja – wspomagają edukację”** – terapia integracji sensorycznej;

14) **„Zdolni z Pomorza”** – program realizowany przez Samorząd Województwa Pomorskiego w partnerstwie z Politechniką Gdańską, a jego celem jest wsparcie uczniów uzdolnionych w zakresie przedmiotów takich jak: fizyka, informatyka, matematyka, biologia i chemia;

15) **„Szkolny Klub Sportowy”** – program Ministerstwa Sportu i Turystyki, w ramach którego uczniowie realizują dodatkowe zajęcia sportowe (treningi gry w piłkę siatkową);

16) **„Szkolny Wolontariat”** – Szkolne Koło Caritas brało udział w akcjach charytatywnych: zbiórka pieniędzy na stypendia dla ubogiej młodzieży, „Zapałka nie ogrzeje” – zakup opału dla starszych samotnych osób, akcja przygotowana przez szkolną świetlicę „Razem na Święta” – wykonanie kartek świątecznych;

17) **Program zbiórka baterii** z obszaru gminy Koczała w ramach konkursu „Edukujemy – pomagamy”, organizowanego przez spółkę REBA;

18) **Projekt „Szkolni opiekunowie zwierząt i roślin”** – hodowla i obserwacja rybek akwariowych, żółwia, roślin pokojowych i miododajnych oraz obserwacja pszczoł murarek;

19) **Program doradztwa zawodowego**, w tym „Mój zawód – moja przyszłość” w klasach 7 i 8, udział w projekcie Poprawa Jakości Kształcenia Zawodowego w Powiecie Człuchowskim – cykliczne spotkania stacjonarne oraz on-line Człuchowskiej Sieci Doradztwa Zawodowego w celu motywowania i wspierania uczniów w dokonywaniu świadomych wyborów edukacyjno-zawodowych;

20) **Program Unplugged** – program profilaktyki uniwersalnej adresowany do uczniów w wieku 12–14 lat, oparty na modelu wszechstronnego wpływu społecznego. Cel programu: ograniczanie inicjacji używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki),

ograniczenie rozwoju intensywności używania, tj. przejścia od fazy używania eksperymentalnego do fazy używania problemowego;

21) **Program Aktywny powrót do szkoły WF z AWF** – celem programu jest poprawa i monitoring stanu kondycji fizycznej dzieci i młodzieży po powrocie do zajęć stacjonarnych – walka ze skutkami pandemii koronawirusa;

Ponadto ZKiW w Koczale realizuje strategię rozwijania zdolności i zainteresowań uczniów organizując wiele zajęć pozalekcyjnych, w tym prowadzonych w ramach wolontariatu (m.in. koło taneczne, szachowe, matematyczne i fizyczne, polonistyczne, historyczne, języka angielskiego, języka niemieckiego i inne). Dzięki nim możliwy jest udział uczniów w konkursach przedmiotowych, interdyscyplinarnych i zawodach sportowych. Nauczyciele na bieżąco przygotowują uczniów do różnych form współzawodnictwa, a uczniowie podejmują wyzwania, choć z różnym skutkiem końcowym. Jest to możliwość sprawdzenia wiedzy i umiejętności oraz uczenie się panowania nad stresem.

W ZKiW w Koczale propagowane jest czytelnictwo. **Ogólnopolski program „Narodowe czytanie”** czy Święto Biblioteki Szkolnej to coroczne wydarzenia mające na celu promocję czytelnictwa i literatury, ale także podkreślenie roli biblioteki szkolnej w procesie edukacji. Dzięki programowi **„Cała Polska czyta dzieciom”** przedszkolaki i uczniowie zapoznają się z literaturą promującą wartości patriotyczne oraz wartości uznane przez rodziców i przedszkole za szczególnie ważne. W szkole zgodnie z potrzebami opracowywane, wdrażane, monitorowane i podejmowane są działania naprawcze związane z zapewnieniem odpowiedniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży.

ZKiW nieustannie dba o wysoką jakość kształcenia w placówce poprzez ciągłe doskonalenie i podnoszenie kwalifikacji pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych oraz dąży do zapewnienia sprawnego i skutecznego zarządzania jednostką oraz bezpiecznych warunków nauki i pracy, a także systemów informatycznych. Pandemia sprawiła, że doskonalenie przeniosło się do internetu, a dzięki temu stało się bardziej dostępne dla tych, którzy mieszkają daleko od dużych ośrodków kształcenia. Pracownicy jednostki chętnie korzystali z tej możliwości. Ponadto w ZKiW ujednolicono sposób bezpiecznego korzystania z narzędzi cyfrowych w zdalnym nauczaniu. Nauczyciele uczestniczyli w licznych szkoleniach stacjonarnych i online, podnieśli swoje kompetencje w zakresie wykorzystania TIK (technologie informacyjno-komunikacyjne). Uczniowie i nauczyciele posiadają konta służbowe na platformie G-Suite, co w połączeniu z narzędziami udostępnianymi przez dziennik elektroniczny Librus zapewnia bezpieczną i efektywną komunikację na odległość. Przystąpienie szkoły do Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (OSE), która dostarcza bezpieczny i bezpłatny Internet w szkołach, jak dotąd nie spełniło oczekiwań, stąd konieczne było zwiększenie pakietu internetu u dotychczasowego dostawcy usługi.

W 2021 roku z pomocy materialnej w formie stypendiów szkolnych korzystało 52 uczniów (w 2020 r. – 62 uczniów). Wydatkowano na ten cel 27.924,80 zł (w 2020 r. – 30.752,00 zł), z czego 20% tej kwoty pochodzi ze środków własnych gminy.

II 4. DZIAŁALNOŚĆ KULTURALNA

Na obszarze Gminy Koczała prowadzą działalność dwie samorządowe instytucje kultury:

- Gminna Biblioteka Publiczna w Koczale,
- Gminny Ośrodek Kultury w Koczale.

Na koniec 2021 roku liczba woluminów w Gminnej Bibliotece Publicznej w Koczale wyniosła 14.391 woluminów (w 2020 r. – 14.189). W 2021 roku wzrosła liczba wypożyczeń – w 2020 roku wynosiła ona 4.349, a w 2021 wyniosła 4.939. Zmniejszyła się liczba odwiedzin w czytelni i czytelni internetowej (korzystanie z Internetu, przygotowanie pism, wydruk dokumentów) z 945 w 2020 roku do 370 w 2021 roku. W ubiegłym roku na 100 mieszkańców liczba czytelników wyniosła 10, liczba zakupionych książek 578 woluminów, a wypożyczeń ogółem 4939. W stosunku do 2020 roku wskaźniki dotyczące czytelnictwa w gminie za 2021 rok wzrosły, co przedstawia tabela poniżej.

Tab. 6. Wskaźniki dotyczące czytelnictwa na terenie Gminy Koczała w latach 2020-2021.

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2020 r.	Stan na 31.12.2021 r.
Liczba czytelników na 100 mieszkańców	8,9	9,9
Liczba zakupionych książek na 100 mieszkańców	15,9	17,5
Liczba wypożyczeń ogółem na 100 mieszkańców	130,6	149,2

Źródło: Raport o stanie gminy Koczała .

Na uwagę zasługują różnorodne działania podejmowane przez obie gminne instytucje kultury, pomimo licznych i zmieniających się w czasie obostrzeń sanitarnych wprowadzonych w związku ze stanem epidemii Covid-19. W tym od 2 stycznia 2021 r. do 21 maja 2021 r. w związku z przeciwdziałaniem szerzeniu się koronawirusa SARS-CoV-2 Rządowy Zespół Zarządzania Kryzysowego z udziałem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego zdecydował o czasowym zamknięciu instytucji kultury dla publiczności.

W 2021 roku Gminna Biblioteka Publiczna w Koczale podobnie jak w poprzednich latach przystąpiła do **Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”**. W GBP w Koczale cele i założenia Priorytetu 1 zostały zrealizowane w 100%. Środki otrzymane z dotacji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w kwocie 5.384,00 zł oraz środki własne w kwocie 10.000,00 zł zostały w pełni wydatkowane na zakup książek.

Szereg działań promujących czytelnictwo biblioteka adresowała do najmłodszych mieszkańców gminy. W maju w bibliotece powstał kącik dziecięcy, a 1 czerwca każde dziecko, które odwiedziło bibliotekę i wypożyczyło książkę, otrzymało bon na lody o wartości 10 zł.

W lipcu i sierpniu dzieci w wieku 4-15 lat mogły uczestniczyć w „Wakacjach w Bibliotece online” (cykl zadań dla dzieci do wykonania samodzielnie, także podczas wycieczek przyrodniczych, z raportowaniem w formie online), a najmłodsi w czytaniu książek na świeżym powietrzu w ramach akcji „Dzieci na kocyk”.

W 2021 r. biblioteka zorganizowała następujące wydarzenia:

- Konkurs na najpiękniejszy strój karnawałowy – (uczestniczyło 12 dzieci),
- Konkurs walentynkowy (4 osoby),
- Konkurs wielkanocny dla dzieci (15 dzieci),
- Konkurs online - Tydzień Bibliotek 2021 – Znajdziesz mnie w Bibliotece (3 zadania konkursowe, 5 oddziałów),
- Dzień dziecka w Bibliotece (udział wzięło ok. 110 dzieci),
- Wakacje w Bibliotece Online (12 osób),
- „Koczała razem dla zdrowia”- konkurencje sportowo-zręcznościowe dla dzieci (20 osób),
- Narodowe czytanie (16 osób),
- Konkurs na wykonanie Kotyliona (15 osób),
- Spotkanie autorskie z „Panem Poetą” (w szkole, 50 osób),
- Konkurs „5 pytań o Parafię Koczała” (6 osób),
- Quiz z okazji 665 lecia lokacji Koczały (7 osób),
- Spotkanie autorskie z Panem Konradem Remelskim – Klub Seniora (20 osób),
- Wspólnie z Urzędem Gminy Zabawa terenowa (8 osób),
- Akcja Mała Książka Wielki Człowiek Przedszkole, 30 spotkań, w których brało udział 20 dzieci.

Główne zadania Gminnego Ośrodka Kultury w Koczale to prowadzenie wielokierunkowej działalności kulturalnej oraz pozyskiwanie środków w celu wzbogacenia oferty kulturalnej lub poprawy infrastruktury.

Przeprowadzono do końca maja 2021 roku sześć bezpłatnych imprez: konkurs fotograficzny „Rodzinne Kolędowanie z Trzema Królami”, „XXII Regionalne Prezentacje Form Kolędniczych”, konkurs gminny „Ekologiczna Panna Marzanna”, koncert zespołu „Zdążyć przed północą”, nagrany w Gminnym Ośrodku Kultury 23 kwietnia 2021 r. z okazji Święta Uchwalenia Konstytucji 3 Maja, konkurs wokalny „Polskiej Piosenki Wojskowej i Patriotycznej” oraz konkurs recytatorski „Video ptaki i ptaszki polne”. Poluzowanie obostrzeń w czerwcu 2021 roku pozwoliło na realizację lub współrealizację imprez plenerowych: „Powitanie lata w Koczale”, festyn Koczała razem dla zdrowia, dożynki gminno-parafialne oraz festyn w Pietrzykowie.

Ogółem GOK 2021 roku pomimo pandemii i obostrzeń przeprowadził 27 imprez i wydarzeń kulturalnych.

Oprócz stałych sekcji Gminny Ośrodek Kultury wprowadził do swojej oferty realizację działań w formie projektu, adresowanego do wszystkich mieszkańców gminy, niezależnie od ich wieku czy wykształcenia. Celem tego projektu jest wspólne tworzenie, zaangażowanie

mieszkańców w życie całej społeczności oraz zaprezentowanie na forum gminy ich indywidualnych umiejętności i talentów.

W 2022 r. w Gminnym Ośrodku kultury działają:

- Sekcja teatralna „SPINKA” (uczestnikami sekcji jest młodzież w wieku od 13 do 18 lat),
- Sekcja teatralna „BORUTA” (uczestnikami sekcji są dzieci w wieku od 7 do 12 lat),
- Sekcja recytatorska,
- Sekcja taneczna,
- Sekcja muzyczno-instrumentalna,
- Sekcja wokalna,
- Sekcja techniki audiowizualnej,
- Sekcja plastyczna.

Uczestnictwo w zajęciach jest bezpłatne i jedynym warunkiem korzystania z zajęć jest akceptacja regulaminu korzystania z zajęć artystycznych.

Pracownicy GOK prowadzili działalność informacyjną i promocyjną gminy poprzez tworzenie i zamieszczanie informacji na tablicach ogłoszeniowych, na stronie internetowej www.kulturakoczala.pl czy portalu Facebook. Pracownicy systematycznie zbierali i dokumentowali materiały dotyczące historii Koczały oraz GOK, tworząc kroniki wydarzeń i dokonując konserwacji starych przedmiotów. Podnosili także swoje kwalifikacje uczestnicząc w różnorodnych kursach i szkoleniach oraz promowali gminę wyrobami rękodzielniczymi. W ramach promocji gminy w pierwszym półroczu 2021 roku przygotowano wzory ręcznie robionych magnesów i kartek pocztowych pokazujących piękno gminy Koczała.

II 5. KULTURA FIZYCZNA I REKREACJA

Na terenie Gminy Koczała funkcjonuje 10 publicznie dostępnych placów zabaw i 5 siłowni plenerowych. Place zabaw zlokalizowane są w Koczale na osiedlu mieszkaniowym, na ul. Miasteckiej (tzw. Koczała II) oraz nad jeziorem Dymno, przy salach wiejskich w Pietrzykowie, Załężu, Łękini i Wilkowie, w Bielsku w centrum wsi i przy tartaku oraz w Płociczu przy stacji kajakowej nad rzeką Rudą. Natomiast siłownie plenerowe znajdują się w Koczale na osiedlu mieszkaniowym i nad jeziorem Dymno, w Pietrzykowie przy remizie OSP, w Bielsku przy kompleksie rekreacyjno-sportowym oraz w Łękini na terenie przy jeziorze.

W 2021 roku w ramach środków z funduszu sołeckiego sołectwa Pietrzykowo doposażono plac zabaw w Pietrzykowie w 2 urządzenia zabawowe: sprężynowiec bujak i huśtawkę „bocianie gniazdo” za kwotę 7.557,00 zł. Sołectwo Bielsko w ramach środków funduszu sołeckiego zyskało siłownię plenerową na placu zabaw w Bielsku przy tartaku. Zakupiono 2

urządzenia siłowni plenerowej, w tym biegacz, pylon, surfer (1 urządzenie) oraz drabinka, pylon podciąg nóg (1 urządzenie). Wartość zadania wyniosła 15.000,00 zł.

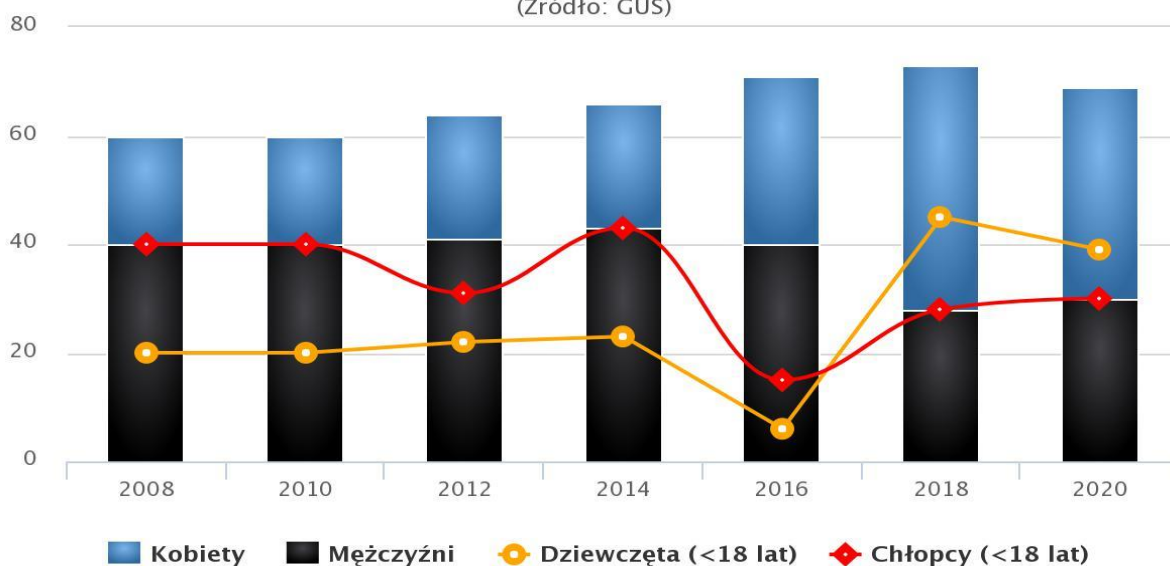
W 2021 roku przystąpiono do realizacji zadania polegającego na budowie skateparku w Koczale wraz z zagospodarowaniem terenu. Opracowano dokumentację projektową wraz z kosztorysem inwestorskim. W ramach funduszu sołeckiego sołectwa Koczała zakupiono 5 urządzeń do skateparku za kwotę 52.143,39 zł. W 2021 r. ogłoszono 3 postępowania przetargowe na realizację zadania polegającego na wykonaniu płyty skateparku wraz z zagospodarowaniem terenu. Kwoty oferowane przez wykonawców za wykonanie ww. zadania znacząco przewyższały kwotę zabezpieczoną w budżecie gminy na to zadanie. Realizacja dalszych etapów zadania została przeniesiona na lata późniejsze.

Na gminną bazę rekreacyjną i sportową składają się: boisko do gry w piłkę nożną nad jeziorem Dymno wraz z zapleczem socjalnym, kompleks boisk ORLIK i 2 sale gimnastyczne przy Zespole Kształcenia i Wychowania w Koczale, teren rekreacyjny z boiskami do gry w piłkę nożną, piłkę siatkową i piłkę koszykową oraz wiatą na ognisko w Bielsku, teren rekreacyjny z boiskiem do piłki siatkowej i nożnej, placem zabaw oraz wiatą na ognisko w Wilkowie i Załężu, tereny rekreacyjne nad jeziorem Dymno z siłownią plenerową, boiskiem do gier zespołowych i zapleczem socjalnym, wiatą na ognisko na „dzikiej plaży” oraz kąpielisko i w pobliżu boisko do siatkówki, wiatą na ognisko przy remizie OSP w Pietrzykowie oraz stacje kajakowe w Wilkowie, Starej Brdzie Piłskiej i Płociczu.

Wśród mieszkańców Gminy Koczała jest popularne korzystanie z oferty lokalnych klubów sportowych. Liczba beneficjentów stale rośnie od 2008 r., a nieznaczny spadek w 2020 r. należy łączyć z wprowadzonymi wówczas na terenie całego kraju ograniczeniami epidemicznymi.

Ćwiczący w klubach sportowych w gminie Koczała w latach 2008 – 2020

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Teren gminy w niemal 70% pokryty jest lasami, w których dominują drzewostany świerkowe i sosnowe. Ważny element krajobrazu i ekosystemu stanowią jeziora i rzeki, a przy tym w pobliżu gminy przebiegają ważne drogi krajowe. Bogata przyroda wraz z infrastrukturą rekreacyjną i dziedzictwem kultury materialnej sprzyja rozwojowi turystyki gminy oraz regionu.

Główną atrakcją turystyczną stanowi jezioro Dymno położone w bezpośrednim sąsiedztwie wsi Koczała (zwane również jeziorem koczańskim). Jest to zbiornik pochodzenia glacialnego, o powierzchni 78,5 ha, położonego 156 m n.p.m. i leżącego w dorzeczu rzeki Brdy. Ma tu swoje źródło również rzeka Kuźnia, która jest dopływem Brdy i przepływa wzdłuż całej miejscowości. Wokół wsi znajduje się również szereg innych jezior, w tym jezioro Przyłękińskie i Łękińskie oraz Płociczno. Charakterystycznym elementem krajobrazu Koczały są także tak zwane oczka wodne i pozostałości po nich w formie bagna i torfowiska.

Bogata szata roślinna, jeziora i bagna tworzą dogodne warunki do bytowania dla wielu gatunków zwierząt. Z ptaków występuje na tym terenie bociany, żurawie oraz nury, wiosłonogie i blaszkodziobe. Ze względu na to, jeszcze przed wojną Niemcy bardzo często nazywali Koczałę „Żurawim zakątkiem”. Z ssaków najliczniejsze są według kolejności: zające, sarny, jelenie, dziki, lisy, kuny, wydry i bobry. Nie bez znaczenia jest również bogaty świat zwierząt bezkręgowych, owadów oraz ryb w tym pstrągów potokowych. Występują również żmije.

Na terenie gminy Koczała znajdują się cztery rezerваты przyrody:

1. **Rezerwat „Cęgi Małe”**, w którym znajduje się jezioro oligotroficzne (skąpożywne), charakteryzujące się dużą przezroczystością wody oraz niewielką ilością składników pokarmowych. Ze względu na porastanie dna i brzegów reliktowymi borealno – atlantyckimi gatunkami roślin, w tym lobelią zwane jest jeziorem lobeliowym.
2. **Rezerwat „Bagnisko Niedźwiady”**, zawierający sosnowy bór bagienny z rozwiniętymi torfowiskami leśnymi.
3. **Rezerwat „Przytoń”** utworzony dla ochrony bobra i wydry.
4. **Rezerwat „Bocheńskie błota”**, chroniące unikalne gatunki roślin torfowych.

Ze względu na urozmaicony teren, bogactwo różnych typów jezior, ciekawe kompleksy leśne z niespotykaną florą i fauną, przebiegają przez Koczałę i teren gminy **dwie trasy rowerowe**: „Szafirowy szlak” i „Naszyjnik Północy”, zwany również „Bursztynowym szlakiem”.

Głównym zapleczem turystycznym w posiadaniu gminy jest kompleks wypoczynkowy nad jeziorem Dymno w Koczale. W jego skład wchodzi budynek socjalny, ogrodzone pole namiotowe z możliwością podłączenia się do mediów, ławostoły i ławki, wiata z miejscem na ognisko i ławeczkami, plac zabaw dla dzieci, boisko do piłki siatkowej plażowej oraz parking. Teren jest oświetlony. W budynku socjalnym do dyspozycji gości jest kuchnia wyposażona

w lodówkę, lodówko-zamrażarkę, kuchenkę gazową, meble kuchenne i stół z krzesłami. Sanitariaty wyposażone są w kabiny prysznicowe, wc oraz umywalki. Są one dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Przy kompleksie w okresie letnim funkcjonuje ogólnodostępne strzeżone kąpielisko. Na plaży przy pomoście ustawione są przebieralnie oraz 4 ławostoły. W 2021 roku wykonywano bieżące naprawy pomostu na kąpielisku gminnym nad jeziorem Dymno. W 2021 roku obiekt był czynny od 14 czerwca 2021 r. do 31 sierpnia 2021 r. i skorzystało z niego 507 turystów. Przy obiekcie w okresie wakacji działała wypożyczalnia kajaków i rowerów. Do dyspozycji turystów jest 12 kajaków i 10 rowerów.

Na terenie Gminy Koczała są również położone cenne obiekty dziedzictwa kulturowego, w tym do rejestru zabytków są wpisane trzy kościoły: kościół parafialny pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Koczale (kościół wybudowany w 1902 r., styl neoromańsko-gotycki, barokowe elementy wystroju wnętrza), kościół filialny pw. św. Andrzeja Boboli w Pietrzykowie (kościół z XIV-XV w., przebudowany w XVIII w., elementy wyposażenia z XVII-XVIII w., dzwonnica z XVII w.) i kościół filialny pw. św. Mikołaja w Starznie (drewniany kościółek z 1617 r., późnobarokowe elementy wystroju wnętrza).

Zabytki te są w dobrym stanie, gdyż w latach 2007-2012 miały w nich miejsce gruntowne prace budowlane, konserwatorskie i rewitalizacyjne. W gminnej ewidencji zabytków znajdują się 93 obiekty. Są to przede wszystkim budynki mieszkalne, ale również gospodarcze, leśniczówki, cmentarze i wiadukt. Znajdują się one w różnym stanie technicznym, w zależności od dbałości właściciela.

II 7. OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO

Obok wymienionych wyżej przestrzennych form ochrony przyrody i krajobrazu na terenie gminy występują również trzy obszary objęte ochroną przepisem gminnym w formie użytków ekologicznych. Należą do nich: użytek ekologiczny „Półwysep Dymin” (pow. 1,06 ha), użytek ekologiczny „Źródliko rz. Ruda” (pow. 2,82 ha) i użytek ekologiczny określany jako fragment środowiska przyrodniczego na działce oddziału 16p w Leśnictwie Niesiłowo Nadleśnictwo Miastko o powierzchni 0,85 ha. Na terenie gminy znajduje się 17 pomników przyrody (16 drzew z gatunku dąb szypułkowy oraz 1 głaz narzutowy w m. Starzno).

Kolejną formą ochrony przyrody są obszary Natura 2000. Na terenie gminy Koczała dwa obszary zostały włączone do sieci Natura 2000: PLH220069 „Jezioro Dymno” (pow. 88 ha) i PLH220078 „Nowa Brda” (obszar częściowo położony na terenie gminy Przechlewo).

Podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ekologicznej w gminie jest przyjęty uchwałą Nr XIX/128/2016 Rady Gminy Koczała z dnia 27 października 2016 r. Program ochrony środowiska dla gminy Koczała na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023.

Dokumenty wspomagające prowadzenie polityki ekologicznej to Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Koczała (uchwała Nr VIII/45/2015 Rady Gminy Koczała z dnia 25 czerwca 2015 r.), Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Gminy Koczała (uchwała Nr X/59/2015 z dnia 29 października 2015 r.) oraz Gminny Program Usuwania Azbestu na terenie gminy Koczała (uchwała Nr XXII/153/08 Rady Gminy Koczała z dnia 21 października 2008 r.).

Realizując zapisy ustawy o ochronie przyrody przyjmowano i rozpatrywano wnioski o wycinkę drzew i krzewów. W 2021 roku zgłoszono 115 drzew do wycinki. Najczęstszym powodem zgłaszanych przyczyn wycinki drzew był zły stan fitosanitarny drzew, zagrożenie dla sąsiadujących budynków lub linii energetycznych oraz przywrócenie gruntów do użytkowania rolnego.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Koczała na lata 2016-2020 z perspektywą do 2023 ma za swój nadrzędny cel ochronę środowiska jest zrównoważony oraz trwały rozwój gminy Koczała, przy zachowaniu równowagi znaczenia kwestii ochrony środowiska z rozwojem gospodarczym oraz społecznym.

II 8. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

II 8. 1 DZIAŁALNOŚĆ OSP

Na terenie Gminy Koczała w 2021 roku działały 4 jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, w tym jedna zakładowa. Zakładowa jednostka OSP mieści się w Bielsku, pozostałe OSP są w Koczale, Pietrzykowie i Starznie. Jednostki OSP w Koczale, Pietrzykowie i Starznie dysponują łącznie 5 samochodami bojowymi oraz 37 strażakami z uprawnieniami do udziału w akcjach ratowniczych. Liczba strażaków nie zmieniła się w stosunku do roku 2020.

Wydatki w zakresie bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej, tj. na utrzymanie jednostek OSP w gotowości bojowej, wyniosły w 2021 roku 135.666,20 zł (w 2020 roku była to kwota 113.808,18 zł).

W 2021 roku OSP Koczała zakupiła średni wóz pożarniczy marki Volvo FL 44R wraz z niezbędnym wyposażeniem. Na ten cel Gmina Koczała przekazała dla OSP dotację w kwocie 620.000,00 zł. Gmina Koczała otrzymała dofinansowanie w kwocie 620.000,00 zł, w tym 600.000,00 zł ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, a 20.000,00 zł stanowiło pomoc finansową powiatu człuchowskiego. Dodatkowo OSP Koczała pozyskała na dotację z Wojewódzkiej Komendy PSP w wysokości 280.000,00 zł oraz 21.000,00 zł przekazała Parafia Rzymskokatolicka pw. NNMP w Koczale jako środki zebrane podczas Parafiady.

Gmina Koczała w 2021 roku dofinansowała zakup samochodu dla Komendy Powiatowej Policji w Człuchowie w kwocie 5.000,00 zł. Samochód marki Kia Ceed służy policjantom z Wydziału Kryminalnego jako nieoznakowany radiowóz do służby na terenie powiatu człuchowskiego.

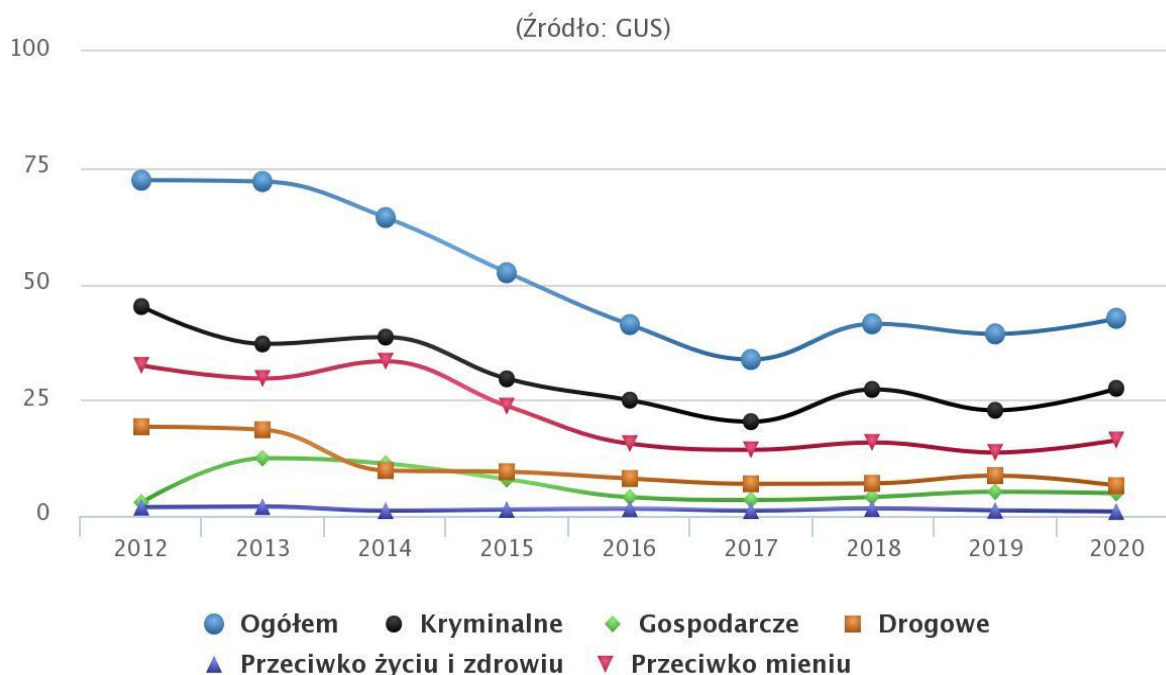
Dla poprawy dostępności mieszkańców do informacji ze środków funduszu sołeckiego sołectwa Bielsko zakupiono 4 tablice ogłoszeniowe na potrzeby sołectwa. Koszt zadania wyniósł 10.200,00 zł.

Teren Gminy Koczała nie znajduje się na obszarach zagrożonych powodzią. Na tym terenie mogą jedynie wystąpić lokalne podtopienia. Gminny magazyn powodziowy wyposażony jest w niezbędne worki i szpadle na wypadek podtopień.

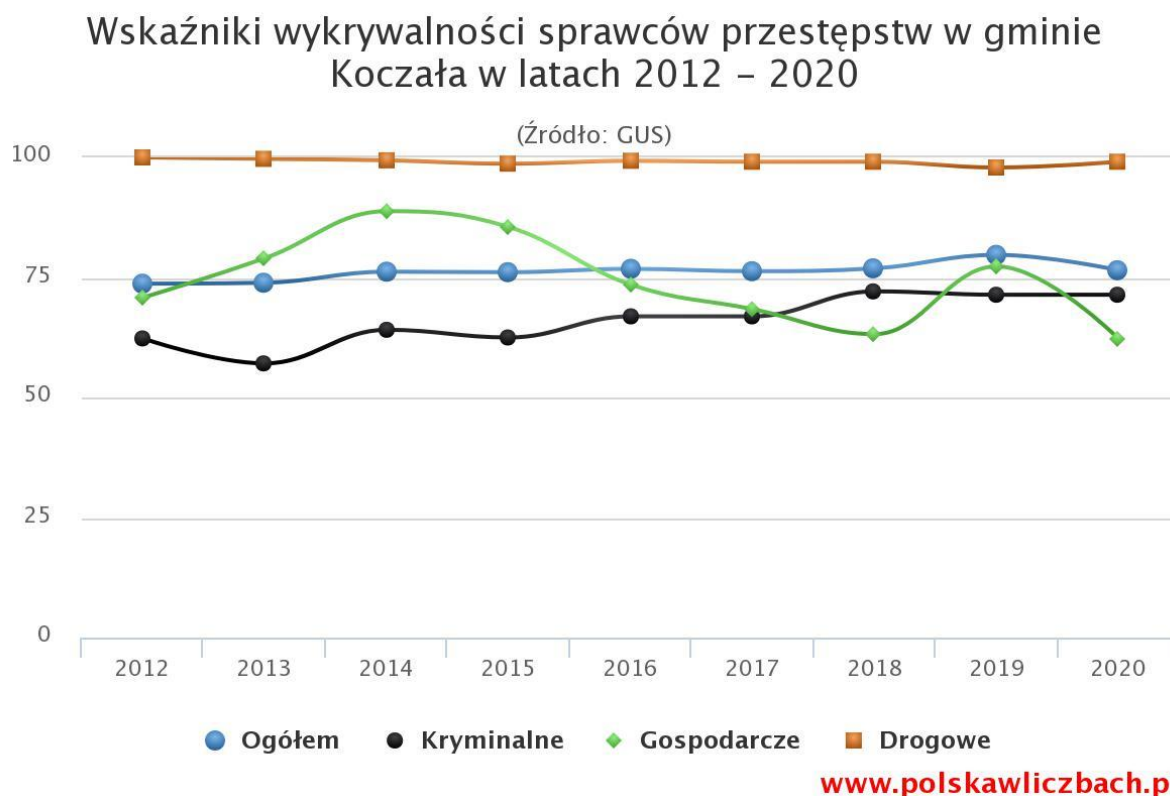
II 8. 2. PRZESTĘPCZOŚĆ

Przestępczość na terenie gminy Koczała jest relatywnie niska. Jak podaje GUS, w 2020 roku w gminie Koczała stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 43 przestępstwa. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 12,77 przestępstw. **Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa pomorskiego (21,04) oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski (19,96).**

Przestępstwa stwierdzone (oszacowanie) w gminie Koczała w latach 2012 – 2020

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Koczała wynosi 76,50% i jest znacznie większy od wskaźnika wykrywalności dla województwa pomorskiego (67%) oraz nieznacznie większy od wskaźnika dla całej Polski (73%).

W latach 2019-2021 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Koczała najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym oraz przeciwko mieniu. Szczegółowe informacje zawarto w poniższej tabeli.

Tab. 7. Wybrane przestępstwa kryminalne i przeciwko mieniu stwierdzone w gminie Koczała w latach 2019-2021

	2019	2020	2021
Kradzież z włamaniem	3	4	4
Pobicie	0	0	1
Uszkodzenie mienia	1	1	0
Kradzież pieniędzy wraz z dokumentami	0	0	0
Kradzież mienia	4	5	5

Źródło: Posterunek Policji w Koczale

II 9. AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA

II 9. 1. FUNDUSZ SOŁECKI

W 2021 roku wszystkie sołectwa w Gminie Koczała realizowały zadania funduszu sołeckiego. Na realizację funduszu sołeckiego wydatkowano kwotę 176.954,10 zł, w tym:

- sołectwo Bielsko 33.397,66 zł,
- sołectwo Koczała 52.143,39 zł,
- sołectwo Łękinia 20.728,00 zł,
- sołectwo Pietrzykowo 18.285,32 zł,
- sołectwo Starzno 18.302,32 zł,
- sołectwo Trzyniec 18.027,20 zł,
- sołectwo Załęże 16.070,21 zł.

II 9. 2. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE I PODMIOTY EKONOMII SPOŁECZNEJ

Sektor organizacji pozarządowych jest bardzo ważnym i cennym partnerem władz Gminy Koczała w rozwiązywaniu problemów społecznych.

W 2022 r. na terenie Gminy Koczała działają następujące organizacje pozarządowe:

1. Lokalny Klub Sportowy „GRANIT”,
2. OSP w Koczale,
3. OSP w Pietrzykowie,
4. OSP w Starznie,
5. Zakładowa Ochotnicza Straż Pożarna „Poltarex” w Bielsku,
6. Stowarzyszenie Przyjaciół Gminy Koczała,
7. Stowarzyszenie „Łączy Nas Pasja”,
8. Polski Związek Wędkarski koło w Koczale,
9. Uczniowski Klub Sportowy „AS”,
10. Caritas Parafii p.w. Narodzenia NMP,
11. Fundacja „KOCZALANIE XXI”,
12. Koło Gospodyń Wiejskich w Pietrzykowie.

Organizacje podejmują różnorodne działania kierowane nie tylko do swoich członków, ale również do zainteresowanych mieszkańców gminy, w szczególności w sferze kultury, sportu, rekreacji, edukacji, ochrony środowiska, ochrony przeciwpożarowej oraz wspierania osób chorych i w trudnej sytuacji materialnej.

Na uwagę zasługuje działalność **Stowarzyszenia Chrześcijańska Misja Społeczna „Teen Challenge”**, które istnieje od 1988 r. Organizacja ma co prawda siedzibę w gminie Trzebielino, ale od 2002 r. prowadzi w Łękini (na terenie gminy Koczała) Chrześcijański Ośrodek dla Osób Uzależnionych. Obiekt jest przystosowany do prowadzenia terapii osób niepełnosprawnych i przyjmuje podopiecznych w wieku od 18 r. ż. Za leczenie odpowiada kadra medyczna i terapeutyczna, w tym lekarze psychiatry i interniści, pielęgniarki, psychologowie i specjaliści

terapii uzależnień. Z kierunków, które znacząco zarysowują wzorzec terapii, można wymienić podejście behawioralno-poznawcze i humanistyczno-egzystencjalne. Terapia jest prowadzona dwutorowo: indywidualnie i grupowo (społeczność terapeutyczna). Istnieje również możliwość podjęcia terapii małżeńskiej. Duże znaczenie ma w Ośrodku ergoterapia i terapia zajęciowa, które pozwalają osiągnąć według zasady realizmu możliwie najbardziej rzeczowe podejście do życia poprzez trening ciągłej pracy. **W Ośrodku w Łekini przebywa 40 osób, a 13 osób realizuje Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego realizowanego przez Centrum Integracji Społecznej w Miastku (stan na 05.09.2022 r.)**

Na terenie Gminy Koczała nie prowadzą działań inne podmioty ekonomii społecznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 Ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej.

W 2021 roku współpraca Gminy Koczała z organizacjami pozarządowymi odbywała się na podstawie rocznego programu współpracy.

W trybie otwartego konkursu ofert zlecono realizację zadań publicznych w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej oraz w zakresie nauki, edukacji i wychowania następującym organizacjom: LKS „GRANIT” Koczała (dotacja 30.000,00 zł na prowadzenie sekcji piłki nożnej, piłki siatkowej i tenisa stołowego, zakup sprzętu sportowego, organizowanie zawodów sportowych i imprez sportowo-rekreacyjnych, uczestnictwo w zorganizowanej rywalizacji sportowej), UKS „AS” (dotacja 9.300,00 zł na prowadzenie najpopularniejszych dyscyplin sportowych adresowanych do uczniów szkoły podstawowej oraz pozostałych mieszkańców gminy Koczała, zakup sprzętu sportowego, organizowanie zawodów sportowych i imprez sportowo-rekreacyjnych oraz uczestnictwo w zorganizowanej rywalizacji sportowej) oraz Stowarzyszenie Rozwoju Powiatu Czulchowskiego (dotacja 3.500,00 zł na fundusz stypendialny dla uzdolnionych dzieci i młodzieży). Łącznie w 2021 roku przyznano organizacjom pozarządowym dofinansowanie na kwotę 42.800,00 zł.

Ponadto wsparcie organizacji prowadzono m.in. poprzez informowanie organizacji pozarządowych o ogłaszanych konkursach na dofinansowanie projektów, nieodpłatne zamieszczanie na stronie internetowej urzędu ogłoszeń i informacji przekazywanych przez organizacje, nieodpłatne udostępnianie pomieszczeń w urzędzie gminy na spotkania organizowane przez organizacje oraz udział władz gminy w zebraniach i spotkaniach organizacji.

Działania na rzecz kooperacji władz samorządu z sektorem pozarządowym są kontynuowane w roku 2022 w oparciu o Uchwałę Nr XXIX/201/2021 Rady Gminy Koczała z dnia 28 października 2021 r. w sprawie rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w m.in. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Głównym celem programu jest kształtowanie demokratycznego ładu społecznego w środowisku lokalnym poprzez budowanie partnerstwa między administracją samorządową, a organizacjami działającymi na obszarze Gminy Koczała, służącego

lepszemu rozpoznawaniu potrzeb społecznych i zaspokajaniu ich w sposób skuteczny i efektywny.

Szczegółowymi celami programu są:

- 1) budowanie społeczeństwa obywatelskiego poprzez wspieranie aktywności obywatelskiej mieszkańców gminy, zwiększanie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów oraz umacnianie w społecznej świadomości poczucia odpowiedzialności za wspólnotę lokalną;
- 2) poprawa jakości życia mieszkańców gminy poprzez lepsze zaspokajanie potrzeb społecznych;
- 3) poprawa jakości i efektywności usług publicznych;
- 4) wzmacnianie potencjału organizacji;
- 5) umocnienie lokalnych działań, stworzenie warunków dla powstania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnych;
- 6) zwiększenie wpływu sektora obywatelskiego na kreowanie polityki społecznej w gminie;
- 7) otwarcie na innowacyjność i konkurencyjność poprzez umożliwienie organizacjom pozarządowym indywidualnego wystąpienia z ofertą realizacji projektów konkretnych zadań publicznych, które obecnie prowadzone są przez samorząd;
- 8) udział zainteresowanych podmiotów przy tworzeniu programu współpracy;
- 9) wypracowanie rocznego modelu lokalnej współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi, a jednostką samorządu terytorialnego.

W ramach Programu wyodrębniono następujące **priorytetowe zadania publiczne** będące przedmiotem współpracy gminy z organizacjami w 2022 roku:

Priorytet 1: Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej

Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej wśród mieszkańców gminy poprzez tworzenie warunków umożliwiających uprawianie różnych dyscyplin sportowych oraz podejmowanie różnych form rekreacji przez mieszkańców.

Priorytet 2: Nauka, edukacja i wychowanie

Działanie na rzecz podnoszenia poziomu wykształcenia, m.in. poprzez udzielanie pomocy materialnej dla dzieci i młodzieży oraz wyrównywanie szans w dostępie do edukacji.

Priorytet 3: Zwiększenie świadomości ekologicznej i kształtowanie postaw mieszkańców sprzyjających ochronie środowiska naturalnego

Realizacja przedsięwzięć mających na celu podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej oraz propagowanie konkretnych zachowań korzystnych dla środowiska w zakresie gospodarowania odpadami oraz ochrony powietrza.

Priorytet 4: Wspieranie idei tworzenia organizacji pozarządowych i działalności na ich rzecz

Wspieranie idei tworzenia organizacji pozarządowych wśród lokalnej społeczności i działalności na rzecz już istniejących organizacji poprzez m.in.: poradnictwo, szkolenia i warsztaty

Gmina Koczała jest członkiem następujących organizacji:

- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Ziemi Człuchowskiej,
 - Bank Żywności w Chojnicach,
 - Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka Pojezierze Krajeńskie,
 - Stowarzyszenia Związek Gmin Pomorskich
- oraz partnerem Fundacji Lokalna Grupa Działania – Naszyjnik Północy.

II 9. 3. KLUB SENIOR⁺

Od stycznia 2018 r. w Koczale rozpoczął działalność Klub Senior⁺, który powstał w ramach Programu Wieloletniego „Senior⁺” na lata 2015-2020, edycja 2018. Klub „Senior⁺” w Koczale jest ośrodkiem wsparcia dla seniorów w rozumieniu przepisu m.in. 51 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej i funkcjonuje zgodnie z postanowieniami Programu wieloletniego „Senior⁺” na lata 2015-2020, stanowiącego załącznik do uchwały nr 157 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016r. zmieniającej uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Senior WIGOR” na lata 2015-2020 (t.j. M.P. z 2018r. poz. 228)

Uczestnikami Klubu „Senior⁺” są osoby nieaktywne zawodowo w wieku 60⁺, zamieszkujące obszar Gminy Koczała.

W ramach Klubu organizowane są m.in.: zajęcia o charakterze kulturalnym, rekreacyjnym, towarzyskim. Jest możliwość wzięcia udziału w rozwijaniu swoich pasji i umiejętności, a także w rozwoju ruchu samopomocy na rzecz osób potrzebujących w tym seniorów oraz wiele innych zajęć.

Celem Klubu „Senior⁺” jest:

- a) aktywowanie środowiska seniorów do wspólnego i zorganizowanego spędzania czasu wolnego;
- b) rozpoznawanie potrzeb, rozwijanie zainteresowań, talentów i pasji seniorów;
- c) tworzenie ruchu samopomocy wśród uczestników Klubu;
- d) organizowanie zajęć w ramach terapii zajęciowej, zajęć rękodzielniczych, muzykoterapii, oraz aktywności fizycznej dostosowanych do możliwości seniorów;
- e) zaspokajanie potrzeb towarzyskich i kulturalnych poprzez organizowanie uroczystości, spotkań i pogadanek oraz umożliwianie uczestnictwa w imprezach kulturalnych oraz wycieczkach.

Działalnością Klubu kieruje kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koczale, a za koordynację prawidłowej organizacji i skutecznej realizacji zadań objętych zakresem działania Klubu odpowiada kierownik Klubu.

W 2021 r. w Klubie zatrudnione były dwie osoby: kierownik klubu (½ etatu) oraz opiekun animator (¾ etatu). Pracowników w wypełnianiu swoich obowiązków wspiera Rada Klubu.

Klub Senior⁺ liczył od stycznia 2021 roku do czerwca 2021 roku 56 członków. Od stycznia do czerwca w Klubie Senior⁺ co najmniej 1 raz pojawiło się 51 osób. Po przeprowadzeniu selekcji deklaracji członków Klubu Senior⁺ na koniec roku 2021 w Klubie pozostało 49 aktywnych członków Klubu, którzy m.in. 1 raz pojawili się w Klubie.

W tabeli została przedstawiona średnia dzienna liczba osób uczęszczających do Klubu Senior⁺ w rozbięciu miesięcznym.

Tab. 8. Średnia dzienna liczba osób w Klubie Senior⁺ w rozbięciu miesięcznym

Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień
15	11	12	12	17	19	18	20	21	19	16	17

Źródło: GOPS Koczała

Na podstawie średniej wyliczonej z list obecności stwierdzono, że średnio miesięcznie do klubu w 2021 roku uczęszczało 16 członków. Dane te wskazują, że seniorzy pomimo pandemii aktywnie uczestniczyli w projektach realizowanych przez Klub.

W 2021 roku w Klubie Senior⁺ realizowano szereg działań. W ramach umowy zlecenia zatrudniono rehabilitanta w celu przeprowadzenia zajęć rehabilitacyjnych. Łącznie przez cały rok odbyły się 24 godziny zajęć z rehabilitantką, co daje 12 spotkań (1 spotkanie = 2 godziny zajęć).

Od stycznia 2021 roku działalność Klubu Senior⁺ była zawieszona z powodu zagrożenia związanego z COVID-19. W związku z tym pracownicy Klubu prowadzili z członkami Klubu działania zdalne tzn., kontaktowali się z członkami klubu telefonicznie, poprzez wspólnego maila, stronę Klub Senior⁺ w Koczale na Facebooku oraz poprzez Messengera. Podczas zawieszenia działalności pracownicy Klubu dostarczali członkom materiały potrzebne do robótek ręcznych oraz wydrukowane krzyżówki, labirynty, sudoku, wykreślanki i inne ćwiczenia poprawiające pamięć i koncentrację. Na stronie Facebooka Klub Senior⁺ w Koczale oraz na wspólnym mailu publikowano dla seniorów filmiki z gimnastyką i muzyką relaksacyjną, propozycje dla grupy manualnej oraz grupy kulinarnej. Publikowano także prace wykonane przez członków Klubu. Ogłoszono również konkursy dla seniorów m.in. na napisanie wiersza, krótkiego opowiadania, limeryka o zimie oraz konkurs wielkanocny na najładniejszą pisanek wielkanocną oraz najładniejszą ozdobę wielkanocną, a także konkurs na opisanie swojego najszcześniejszego dnia w życiu. Za udział w konkursach uczestnicy zostali nagrodzeni upominkami. Z działań zdalnych sporządzane były listy obecności, które członkowie podpisywali podczas dostarczania materiałów do zajęć. Listy podpisywane były w celu potwierdzenia przez członków Klubu otrzymanych materiałów oraz potwierdzenia udziału w zdalnych zajęciach i projektach realizowanych przez pracowników Klubu.

Mimo zawieszenia działalności Klubu seniorzy chętnie włączyli się w akcję sprzątania świata, do której zostali nominowani.

Działalność Klubu Senior⁺ odwieszono 5 maja 2021 roku. W związku z tym kilka seniorek postanowiło upiększyć teren przed klubem. Zakupiono begonie, pelargonie, kocankę, ziemię oraz narzędzia ogrodnicze niezbędne na zajęcia w ramach kącika ogrodniczego.

Kilka członkiń Klubu przekazało swoje prace na kiermasze ozdób świątecznych organizowane przez rodziców dzieci z ZKiW w Koczale oraz rodziców dzieci Publicznego Przedszkola w Koczale. Ponadto seniorzy wzięli udział w festynie gminno-parafialnym pt. „Koczała razem dla zdrowia”. Podczas tej imprezy członkowie Klubu Senior⁺ zaprezentowali się ze stoiskiem promującym zdrową żywność. Członkowie Klubu Senior⁺ mieli także przygotowaną wystawę swoich prac, a na scenie wystąpił również chór klubowy ze swoim repertuarem. Poza tym seniorzy przekazali na Parafiadę swoje prace jako fanty oraz na licytację, a także ciasta i rogaliki własnej roboty. Podczas dożynek seniorki z Klubu Senior⁺ wzięły udział w konkursie na „Najdłuższy rarytas łąsucha”. Panie zajęły 1 miejsce, a ciasto miało długość 3.85 m.

W ramach współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury w Koczale odbyły się trzy spotkania dotyczące warsztatów decoupage. Zorganizowano również wspólnie imprezę integracyjną pod nazwą „Seniorada”. Impreza miała na celu integrację członków Klubu Senior⁺ z Koczały i Klubu Senior⁺ z Przechlewa. Na tą okazję przygotowano poczęstunek oraz zabawę taneczną dla seniorów. Podczas „Seniorady” zaprezentował się także chór klubowy ze swoim repertuarem.

Ze środków otrzymanych z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych zorganizowano dla członków Klubu spotkanie z psychologiem i terapeutą pt. „Problem uzależnień u osób w różnym wieku”. Celem zadania było poszerzenie wiedzy na temat uzależnień różnego rodzaju używkami oraz edukacja w zakresie zagrożeń związanych z uzależnieniami. Na ten cel otrzymano 500 zł, z czego 250 zł na zakup poczęstunku i 250 zł na zakup upominków. Z tych samych środków zorganizowano także spotkanie z policją. Klub Senior⁺ odwiedził policjant z Koczały, który wygłosił pogadankę na temat bezpieczeństwa osób starszych. Na zakończenie prelekcji wszyscy członkowie klubu otrzymali drobne upominki. Na ten cel otrzymano 500 zł, z czego 250 zł na zakup poczęstunku i 250 zł na zakup upominków

W Klubie Senior⁺ prowadzona jest także kronika upamiętniająca spotkania w Klubie.

Aby ułatwić prowadzenie kroniki dotyczącej działalności oraz prace związane z funkcjonowaniem Klubu zakupiono drukarkę i niszczarkę. Natomiast do kuchni zakupiono meble kuchenne.

W 2021 roku dla członków Klubu Senior⁺ zostały zorganizowane trzy wycieczki (do Torunia, Szymbarku i Bytowa) oraz dwa wyjazdy do kina i jeden wyjazd do teatru.

W 2021 roku w Klubie Senior⁺ zorganizowano łącznie 59 spotkań, m.in. były to:

- zajęcia rehabilitacyjne,
- spotkanie z psychologiem,
- spotkania z radnym,
- pogadanki na różne tematy,
- spotkanie z socjologiem,
- spotkanie integracyjne przy ognisku z Klubem Senior⁺ z Przechlewa,
- warsztaty kulinarne,

- warsztaty decoupage z pracownikami GOK-u,
- spotkania z policjantem,
- Dzień Pizzy,
- Dzień Seniora,
- „Seniorada”,
- spotkanie wigilijne.

Liczbę spotkań w poszczególnych miesiącach w roku 2021 przedstawiono w poniższej tabeli.

Najwięcej spotkań miało miejsce we wrześniu (12), a najmniej – po 2 – w maju i grudniu 2021 r.

Tab. 9. Spotkania w Klubie Senior⁺ w 2021 roku

Miesiąc	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień
Liczba spotkań w miesiącu	W związku z zawieszeniem działalności Klubu Senior ⁺ z powodu potencjalnego zagrożenia związanego z koronawirusem kontaktowano się z seniorami telefonicznie, poprzez wspólnego maila, stronę Klub Senior ⁺ w Koczale na Facebooku oraz poprzez Messengera.				2	10	11	7	12	7	8	2
Suma	59											

Źródło: GOPS Koczala

Jedna z senierek została zgłoszona do konkursu o nagrodę Marszałka Województwa Pomorskiego „Pomorskie dla Seniora” w kategorii „Zwyczajny Niezwykły Senior”, jednak w roku 2021 nie udało się uzyskać tej nagrody.

Ponadto w Klubie Senior⁺ działa grupa miłośników Nordic Walking, sekcja brydżowa, chór klubowy, a także odbywają się warsztaty kulinarne i zajęcia manualne. Prowadzone są również pogadanki na różne tematy.

Aby sprostać wyzwaniom, jakim jest podnoszenie jakości pracy, pracownicy Klubu systematycznie uczestniczą w szkoleniach. W 2021 roku uczestniczyli w 4 szkoleniach pt.:

- „Spis z natury środków trwałych w jsfp – zasady, dokumentacja i odpowiedzialność za przeprowadzenie i rozliczenie”,
- „Terapia pamięci dla seniorów”,
- „Terapia zajęciowa gry i zabawy w pracy z seniorami”
- „Komunikacja w pracy z seniorami”.

Praca w Klubie Senior⁺ w 2021 roku była utrudniona ze względu na pandemię i związane z nią utrudnienia. W związku z tym nie odbyło się w Klubie wiele spotkań i imprez okolicznościowych. Wbrew wszystkim utrudnieniom udało się jednak ciekawie i interesująco spędzić wolny czas wszystkim członkom klubu.

Wszystkie działania Klubu Senior⁺ można śledzić na stronie www.koczala.naszops.pl oraz na Facebooku Klub Senior⁺ w Koczale.

Aby możliwa była realizacja ww. celów potrzebne są środki finansowe, które w roku 2021 pochodziły ze środków własnych. Na utrzymanie Klubu Senior⁺ z ogólnego planu 120.839,00 zł wydatkowano kwotę 96.954,05 zł. Z łącznego rocznego planu w kwocie 120.839,00 zł wydatkowano kwotę 63.710,91 zł na wypłatę wynagrodzeń, dodatkowych wynagrodzeń rocznych oraz pochodnych dla 2 pracowników Klub Senior⁺ (1,25 etatu) oraz 1 pracownika zatrudnionego na umowę zlecenie. Pozostałą kwotę w wysokości 33.243,14 zł wykorzystano na: zakup materiałów i wyposażenia, zużycie energii, media, zakup usług pozostałych, opłatę z tytułu usług telekomunikacyjnych, przekazanie odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, badania lekarskie oraz szkolenia.

Poniżej przedstawione są wydatkowane środki m.in. na następujące pozycje:

- materiały do pracy dla seniorów, w tym także kącik ogrodniczy – 3.075,62 zł,
- wynagrodzenie specjalistów – 3.600 zł,
- wyjazdy do kina – 2.655,54 zł,
- wyjazd do teatru – 1.751,67 zł,
- wycieczki turystyczne – 5.757,29 zł,
- doposażenie klubu (zakup drukarki, niszczarki i mebli kuchennych) – 4.404,00 zł.

II 10. BEZROBOCIE

Bezrobocie w Gminie Koczała stale i zauważalnie rośnie. Na przestrzeni ostatnich trzech lat stopa bezrobocia wzrosła o 26,2%. W tym wśród kobiet bezrobocie wzrosło o 18,82%.

Liczba osób bezrobotnych na terenie Gminy Koczała na koniec **2019** roku wynosiła 145 osób, w tym 85 kobiet i w porównaniu z końcem 2018 roku wzrosła o 9 osób.

Liczba osób bezrobotnych na terenie Gminy Koczała na koniec **2020** roku wynosiła 164 osoby, w tym 93 kobiety i w porównaniu z końcem 2019 roku wzrosła o 19 osób.

Liczba osób bezrobotnych na terenie Gminy Koczała na koniec **2021** roku wynosiła 183 osoby, w tym 101 kobiet i w porównaniu z końcem 2020 roku wzrosła o 19 osób.

Tab. 10. Liczba osób bezrobotnych na terenie Gminy Koczała w latach 2019-2020

	2019	2020	2021
Liczba osób bezrobotnych na terenie Gminy Koczała (stan na 31.12).	145	164	183
W tym kobiety	85	93	101

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie gminy Koczała

II 11. OCHRONA ZDROWIA

W 2021 roku na terenie Gminy Koczała działały dwa podmioty lecznicze: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ELMAR w Koczale oraz „Teen Challenge” Chrześcijańska Misja Społeczna – Ośrodek dla Osób Uzależnionych w Łękini. Ponadto w Koczale funkcjonowała apteka.

Gmina włączyła się akcją profilaktyczną dotyczącą badań mammograficznych oraz zorganizowano mobilny punkt poboru krwi. W sierpniu odbyła się dwudniowa impreza „Koczała razem dla zdrowia” promująca postawy prozdrowotne oraz szczepienia przeciw Covid-19.

II 12. GMINNY ZASÓB MIESZKANIOWY

Jak wynika z poniższej tabeli stan gminnego zasobu mieszkaniowego Gminy Koczała nie uległ znaczącym zmianom w ciągu ostatnich 3 lat. **W porównaniu z latami poprzednimi, w 2021 r. pojawiło się jedno dodatkowe mieszkanie socjalne i pomieszczenie tymczasowe, za to ubył jeden lokal zastępczy.**

Tab. 11. Gminny zasób nieruchomości w latach 2019-2020 (stan na 31.12).

	2019	2020	2021
Mieszkania komunalne	26	26	26
Mieszkania socjalne	11	11	12
Lokale zastępcze	4	4	3
Pomieszczenia tymczasowe	3	3	5
Liczba osób zamieszkujących lokale socjalne i pomieszczenia tymczasowe (ogółem)	44	44	Bd.
Liczba osób oczekujących na lokal	2	2	Bd.
Lokale użytkowe w dyspozycji gminy	13	13	13
W tym lokale użytkowe oddane w najem	10	10	10

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie gminy

W związku z panującym na terenie kraju stanem zagrożenia epidemicznego i stanem epidemii Wójt Gminy Koczała zarządzeniem Nr 35/2020 z dnia 15 maja 2020 r. wprowadził **możliwość obniżenia czynszu za dzierżawę nieruchomości lub najem lokalu użytkowego stanowiących własność Gminy Koczała** za okres od 1 kwietnia 2020 r. do 31 maja 2020 r. Z możliwości tej skorzystało 3 najemców lokali użytkowych.

III CZĘŚĆ - DIAGNOSTYCZNA: DANE INSTYTUCJI PUBLICZNYCH GMINY KOCZAŁA

III 1. SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ

III 1. 1. GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

Kluczową instytucją przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu na terenie Gminy Koczała jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Instytucja ta działa w oparciu o statut uchwalony przez Radę Gminy Koczała na mocy Uchwały Nr XX/117/2012 z dnia 26 czerwca 2012 r. i jest samodzielną jednostką organizacyjną pomocy społecznej nie posiadającą osobowości prawnej, działającą w formie jednostki budżetowej.

Celem działania Ośrodka jest:

- a) umożliwienie rodzinom i osobom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia,
- b) wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia ich niezbędnych potrzeb oraz umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- c) zapobieganie trudnym sytuacjom poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem,
- d) przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. GOPS w Koczale **zatrudniał ogółem 16 osób (14,63 etatu) na umowę o pracę oraz 4 umowy zlecenie**, w tym 2 z firmą, na następujących stanowiskach:

- 1) kierownik – wykształcenie wyższe magisterskie,
- 2) specjalista pracy socjalnej - wykształcenie wyższe magisterskie,
- 3) główna księgowa – wykształcenie wyższe magisterskie,
- 4) st. referent ds. kadrowo-płacowych – wykształcenie wyższe magisterskie,
- 5) specjalista pracy socjalnej – wykształcenie wyższe zawodowe,
- 6) starszy pracownik socjalny – wykształcenie wyższe zawodowe,
- 7) st. referent ds. świadczeń rodzinnych - wykształcenie wyższe,
- 8) st. referent ds. ŚW - wykształcenie wyższe zawodowe,
- 9) podinspektor ds. FA – wykształcenie wyższe magisterskie,
- 10) kierownik Klubu Senior⁺ - (1 osoba, ½ etatu) - wykształcenie wyższe zawodowe,
- 11) opiekun animator – (1 osoba, ¾ etatu) – wykształcenie średnie policealne,

12) asystent rodziny – stanowisko współfinansowane w ramach resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2020 „Asystent rodziny i na rok 2021” - wykształcenie wyższe zawodowe,

13) opiekun (1 etat) – wykształcenie średnie,

14) młodszy opiekun (2,38 etatu – 3 osoby),

15) informatyk - (umowa zlecenie – jeden dzień w miesiącu – aktualizacja systemu POMOST, SR i FA) – wykształcenie wyższe magisterskie,

16) informatyk – (umowa zlecenie) obsługa informatyczna programów księgowych,

17) psycholog – (umowa zlecenie – co dwa tygodnie po 3 godziny) – wykształcenie wyższe magisterskie,

18) rehabilitantka – umowa zlecenie w Klubie Senior⁺.

Pracownicy Ośrodka stale podnoszą i uzupełniają kwalifikacje uczestnicząc w różnego rodzaju szkoleniach i kursach.

Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi ma na celu koordynację rozwiązywania problemów klientów Ośrodka jak również wzbogacenie podstawowej oferty pracy socjalnej i innej pomocy, w tym pomocy materialnej.

W 2021 r. współpraca prowadzona była w szczególności z:

- 1) Powiatowym Urzędem Pracy w Człuchowie, Miastku i Bytowie,
- 2) Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie i Złotowie,
- 3) Starostwem Powiatowym w Człuchowie,
- 4) Sądami Rodzinnymi w Miastku, Człuchowie i Złotowie,
- 5) Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej z siedzibą w Miastku,
- 6) Komornikami sądowymi,
- 7) Policją w Koczale i Człuchowie,
- 8) Zakładem Ubezpieczeń Społecznych w Człuchowie i Słupsku,
- 9) Urzędem Skarbowym w Człuchowie,
- 10) Szpitalem Rejonowym w Człuchowie i Miastku,
- 11) Centrum Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Czarnym,
- 12) Zakładem Pielęgnacyjno-Opiekuńczym w Miastku i Człuchowie,
- 13) Parafią w Koczale,
- 14) Szkołami,
- 15) Zakładem Gospodarki Komunalnej w Koczale,
- 16) Gminnym Ośrodkiem Kultury w Koczale,
- 17) Gminną Biblioteką Publiczną w Koczale,
- 18) Sołtysami,
- 19) Stowarzyszeniem Bank Żywności w Chojnicach,
- 20) Centrum Integracji Społecznej w Miastku,
- 21) Ośrodkami leczenia uzależnień,
- 22) Zakładami pracy i innymi jednostkami.

Ośrodek prowadził także własny portal internetowy www.koczala.naszops.pl, na którym zamieszczano wiadomości i informacje dotyczące prowadzonej działalności.

III 1. 2. ŚWIADCZONA POMOC

GOPS na podstawie ustawy o pomocy społecznej w 2021 r. udzielił wsparcia w różnej formie **153 rodzinom** (184 w 2020r.), tj. **pomoc otrzymały 352 osoby** (304 w 2020r.). Wsparciem systemu pomocy społecznej objęto **10,89% mieszkańców gminy Koczała**. W stosunku do 2020r. liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej zmniejszyła się przy zwiększeniu ilości osób w tych rodzinach. W 2020 r. z pomocy Ośrodka skorzystało **10,80% mieszkańców gminy**.

Tabela 12. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2020 i 2021.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	
	2020r.	2021r.	2020r.	2021r.
Pomoc ogółem	184	153	304	352
Praca socjalna ogółem	100	101	186	199
w tym wyłączna praca socjalna	39	18	39	18

Źródło: GOPS w Koczale

Najczęstszymi przesłankami udzielenia pomocy w 2021 roku było w kolejności: bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa, alkoholizm.

Tab. 13. Powody udzielania pomocy społecznej w latach 2020-2021

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin*		Liczba osób w rodzinach		Liczbowy wzrost/spadek liczby rodzin
	2020r.	2021r.	2020r.	2021r.	
Ubóstwo	78	82	170	176	+ 6
Bezdomność	2	1	2	1	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	27	27	129	126	0
Bezrobocie	61	91	165	238	+ 31
Niepełnosprawność	53	46	100	90	+ 7
Długotrwała lub ciężka choroba	47	43	88	82	- 4
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	4	7	24	33	+ 3
Przemoc w rodzinie	2	1	4	3	- 1
Alkoholizm	21	13	25	15	- 8
Narkomania	0	0	0	0	0
Trudność w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	6	2	6	2	- 4
Zdarzenie losowe	0	0	0	0	0

Źródło: GOPS w Koczale

*Liczba rodzin w kolumnach nie sumuje się do ogólnej liczby rodzin korzystających z pomocy, ponieważ uwzględniane są wszystkie problemy, jakie występują w jednej rodzinie, co oznacza, że jedna rodzina może korzystać z pomocy z powodu kilku przesłanek.

Tab. 14. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2020 i 2021 łącznie z wyłączną pracą socjalną.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin ogółem			Liczba osób w rodzinach	
		2020r.	2021r.	2020r.	2021r.
RODZINY OGÓŁEM	1	173	153	343	352
O liczbie osób 1	2	111	90	111	90
2	3	18	19	36	38
3	4	12	10	36	30
4	5	11	11	44	44
5	6	13	11	65	55
6 i więcej	7	8	12	54	95
w tym z (wiersza 1) rodziny z dziećmi ogółem (wiersze 9+10+11+12+13+14 +15)	8	46	44	197	187
O liczbie dzieci 1	9	14	12	43	33
2	10	16	14	63	50
3	11	9	11	46	59
4	12	5	4	31	24
5	13	1	2	6	13
6	14	1	1	8	8
7	15	0	0	0	0
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM (wiersze 17+18+19+20)	16	14	18	45	54
O liczbie dzieci 1	17	6	9	13	21
2	18	5	6	16	18
3	19	2	2	10	9
4 i więcej	20	1	1	6	6
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM (wiersze 22+23+24+25)	21	29	25	41	41
O liczbie osób 1	22	21	16	21	16
2	23	6	6	12	12
3	24	1	1	3	3
4 i więcej	25	1	2	5	10

Źródło: GOPS w Koczale

Pracą socjalną jest działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna prowadzona jest w oparciu o dokonanie diagnozy sytuacji klienta, opracowanie planu pomocy i wsparcia w zależności od indywidualnej sytuacji oraz posiadanego potencjału osobistego. Problemy nie powinny być rozwiązywane w oderwaniu od sytuacji rodziny, ważne jest, by podejście do osoby czy rodziny objętej pracą socjalną było systemowe i holistyczne.

Praca socjalna może być również prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny, czyli umowę dwustronną zawieraną przez pracownika socjalnego z podopiecznym w celu znalezienia najlepszego rozwiązania dla trudnej sytuacji życiowej klienta.

Tab. 15. Liczba rodzin i osób objętych pracą socjalną w latach 2020 i 2021.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	
	2020r.	2021r.	2020r.	2021r.
Praca socjalna ogółem,	100	101	186	199
w tym wyłączna praca socjalna	39	18	39	18

Źródło: GOPS w Koczale

W 2021r. w domach pomocy społecznej przebywały 4 osoby z gminy Koczala. Średnia dopłata gminy do utrzymania jednej osoby wyniosła około 3.078,05 zł miesięcznie. Wydatki na utrzymanie mieszkańców z gminy Koczala przebywających w DPS wyniosły 147 746,38 zł (143.036,03 zł w 2020 r.) i była wyższa od wydatków w 2020 roku.

Zasilek stały jest świadczeniem pieniężnym, wypłacanym comiesięcznie. Jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym, finansowanym w 100% ze środków administracji rządowej.

Zasilek stały przysługuje:

- 1) pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej. **Od 1 stycznia 2022 r. kryterium uprawniające osobę samotnie gospodarującą do ubiegania się o świadczenie wynosi 776 zł;**
- 2) pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. **Od 1 stycznia 2022 r. kryterium dla pełnoletniej osoby w rodzinie wynosi 600 zł.**

Zasilek stały ustala się w wysokości:

- 1) w przypadku osoby samotnie gospodarującej - różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym, że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 645 zł miesięcznie. **Od 1 stycznia 2022 r. maksymalna kwota zasiłku stałego wynosi 719 zł.**
- 2) w przypadku osoby w rodzinie - różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie, a dochodem na osobę w rodzinie.

Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 30 zł miesięcznie. W 2021 roku liczba osób, którym przyznano świadczenie jest o 1 osobę wyższa niż w 2020r.

Tab. 16. Zasilek stały w latach 2020 – 2021.

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie		Liczba świadczeń		Kwota wypłaconych świadczeń w zł	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Zasiłki stałe	25	24	272	271	147 026,82	150 328,88

Źródło: GOPS w Koczale

Zasilek okresowy jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym dotowanym przez budżet państwa do wysokości 50% różnicy pomiędzy dochodem własnym osoby

lub rodziny, a kryterium dochodowym. Zasiłek okresowy przysługuje ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie lub możliwość otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek przysługuje w szczególności osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Jest to wsparcie gwarantowane wynoszące, co najmniej 50% różnicy pomiędzy dochodem własnym, a kryterium dochodowym.

Tab. 17. Zasiłek okresowy w latach 2020-2021.

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie		Liczba świadczeń		Kwota wypłaconych świadczeń w zł	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Zasiłek okresowy razem,	35	47	247	295	107 106,19	131 715,51
w tym refundacja (zwrot z innego Ośrodka)	0	0	0	0	0,00	0,00

Źródło: GOPS w Koczale

W 2021 r. nastąpił wzrost liczby osób, którym przyznano zasiłek okresowy (o 12 osób). Najliczniejszą grupą osób otrzymujących zasiłek okresowy były osoby, które otrzymały zasiłek ze względu na bezrobocie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Koczale zgodnie z umową **Nr 28/A/2021 z dnia 15 grudnia 2021r.** w sprawie dofinansowania zadań własnych gminy w zakresie realizacji **Programu asystent rodziny na rok 2021**, zawartą pomiędzy Wojewodą Pomorskim a gminą Koczała na realizację zadania – dofinansowanie kosztów wynagrodzenia asystenta rodziny w 2021 r. pozyskał środki finansowe w formie dotacji celowej w wysokości **2.000 zł**. Ogółem na zatrudnienie asystenta rodziny (wynagrodzenie + pochodne) oraz inne koszty związane z realizacją wspierania rodziny poniesiono wydatki w wysokości **58.685,45 zł. Zadanie było realizowane od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021r.** W ramach zadania asystent rodziny pracował z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. **Wsparciem asystenta rodziny objęto 10 rodzin, w tym 33 dzieci w tych rodzinach.** Zadaniem asystenta rodziny jest kompleksowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci i przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W pierwszej kolejności dba o rozwiązanie podstawowych problemów socjalnych rodzin: mieszkaniowych, materialnych, zdrowotnych czy prawnych (pomaga w wyrobieniu dokumentów, przygotowaniu pism urzędowych, uzyskaniu przysługującej pomocy i ubezpieczenia zdrowotnego, w kontaktach z poradniami specjalistycznymi, szkołami, do których uczęszczają dzieci, towarzyszy w kontaktach z odpowiednimi instytucjami itp.). Uczy prawidłowego gospodarowania budżetem, zasad higieny i utrzymania porządku, towarzyszy w odrabianiu lekcji itp. Ponadto pomaga również w rozwiązaniu problemów psychologicznych podopiecznych (emocjonalnych, rodzinnych, problemów w grupie rówieśniczej). Asystent

wspiera swoich podopiecznych w podejmowaniu aktywności społecznej, łagodzi ewentualne konflikty z sąsiadami, rodziną. Do jego zadań należy też motywowanie podopiecznych do podnoszenia kwalifikacji zawodowych lub kontynuowania nauki, pomoc w przełamywaniu kompleksów i ewentualnych kryzysów wynikających z trudności i niepowodzeń w nauce. Asystent zachęca bezrobotnych do podjęcia pracy i wspiera ich w pierwszych miesiącach zatrudnienia. W przypadku konieczności korzystania z pomocy specjalistów pracownik socjalny lub asystent rodziny umawia wizytę w poradniach. Rodziny w trudnej sytuacji finansowej otrzymują pomoc finansową w formie zasiłku celowego na dojazd do poradni.

III 2. SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM

III 2. 1. GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2022 R.

Rada Gminy Koczała przyjęła 24 marca 2022 r. Uchwałę nr XXXIII/228/2022 w sprawie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Program jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań profilaktycznych oraz naprawczych zmierzających do ograniczenia spożycia alkoholu, a także przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym wśród mieszkańców gminy Koczała. Sposoby realizacji zadań ujętych w Programie dostosowane są do potrzeb i możliwości ich realizacji w gminie Koczała w oparciu o posiadane zasoby.

Jak wskazano w § 5 ust. 6 Programu – brak jest danych o skali narkomanii i uzależnień behawioralnych wśród mieszkańców gminy Koczała. W ramach opracowania niniejszej Strategii na lata 2023-2031 władze gminy podjęły starania, aby ustalić, czy wskazane zjawiska występują w środowisku lokalnym. W maju i czerwcu 2022 r. przeprowadzono badania ankietowe wśród mieszkańców i uczniów gminy Koczała. Efekty badań zostały ujęte w formie osobnego dokumentu, a konkluzje z diagnozy przedstawiono w rozdziale IV niniejszej Strategii.

Należy przy tym zwrócić uwagę, że art. 4¹ ust. 2 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi obowiązuje od 1 stycznia 2022 r.¹ w nowym brzmieniu i stanowi m.in., że fakultatywnym elementem gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, są również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

¹ Na podstawie przepisów Ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2021 poz. 2469).

Głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy mieszkańców gminy Koczała na temat zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych (alkohol i narkotyki) i uzależnień behawioralnych, zapobieganie uzależnieniom oraz pomoc osobom z problemami alkoholowymi i narkomanii.

Zadania wynikające z programu będą realizowane przez Urząd Gminy Koczała w ścisłej współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołem Kształcenia i Wychowania w Koczale i Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Koczale, a także organizacjami pozarządowymi, placówkami i służbami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i uzależnieniom behawioralnym.

Na poziomie lokalnym pomoc dla osób i rodzin dysfunkcyjnych z powodu zachowań ryzykownych i uzależnień prowadzona jest w punkcie informacyjno-konsultacyjnym i Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Koczale. W szkole podstawowej i przedszkolu w Koczale prowadzona jest profilaktyka uniwersalna. Przy prowadzeniu działań profilaktycznych i interwencyjnych szkoła współpracuje z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi oraz Policją. Policja, prokuratura oraz sąd realizują zadania z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w ramach swoich kompetencji.

III 2. 2. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Koczale wydaje systematycznie coraz więcej postanowień opiniujących lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Z drugiej strony, przez ostatnie 3 lata nie przeprowadzono ani jednej kontroli takich punktów.

Radykalnie (o 89%) zmniejszyła się na przestrzeni ostatnich 3 lat liczba rozmów przeprowadzanych przez członków Podkomisji interwencyjno-motywującej ws. podjęcia leczenia odwykowego. Wyraźnie spadła również liczba wpływających do Podkomisji wniosków ws. leczenie odwykowego, jak również zleceń przeprowadzenia badań przez biegłych sądowych oraz wniosków kierowanych do sądów.

Tab. 18. Działalność GKRPA w latach 2019-2021.

GKRPA			
	2019	2020	2021
Posiedzenia GKRPA (ogółem)	10	6	7
W tym posiedzenia ogólne	10	6	7
Kontrole punktów sprzedaży	0	0	0
Postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych	1	2	6
Działalność podkomisji interwencyjno-motywującej			
Przeprowadzone rozmowy	9	4	1
Wniosków o leczenie odwykowe	4	4	1
Zleceń przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	0	2	0
Wniosków do sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	2	2	0

Źródło: GKRPA

III 2. 3. PUNKTY WSPARCIA

W Gminie Koczała funkcjonuje Punkt Konsultacyjny, w którym udzielane są porady z zakresu pomocy prawnej, edukacyjnej oraz informacyjnej dotyczącej problemów związanych z uzależnieniami. Punkt jest czynny dwa razy w tygodniu (we wtorki i czwartki od godziny 15⁰⁰ do godziny 17³⁰) oraz w środy od godziny 17⁰⁰ – 20⁰⁰. Klienci korzystają głównie z pomocy w sprawach dotyczących uzależnienia, współuzależnienia, spraw rodzinnych oraz w kwestiach wychowawczych. Mieszkańcy gminy Koczała mogą uzyskać wsparcie w grupie samopomocowej AA w środy od godziny 18⁰⁰. Od 1 września 2022 r. na terenie powiatu człuchowskiego działa Centrum Zdrowia Psychicznego, które obejmuje pomocą osoby dorosłe z problemami sfery psychicznej.

Zestawiając ze sobą dane z ostatnich 3 lat widać wyraźnie, że utrzymuje się na stałym poziomie zapotrzebowanie na porady specjalistów w Punkcie Konsultacyjnym. Wyjątkiem był rok 2020 naznaczony przez liczne ograniczenia sanitarne wprowadzone z powodu epidemii Covid-19. Niemniej, w tym trudnym okresie Punkt kontynuował swoją działalność, a 3 osoby kontaktowały się z doradcami w sposób zdalny.

Tab. 19. Beneficjenci Punktu Konsultacyjnego w latach 2019-2021

	2019	2020	2021
Liczba beneficjentów porad	29	22	29
W tym beneficjenci korzystający z porad systematycznie	17	11	16
Liczba osób zmotywowanych do podjęcie leczenia odwykowego	1	1	1

Źródło: Punkt Konsultacyjny

Na przestrzeni lat 2019-2021 kadra GKRPA, GOPS i świetlice wzięła udział tylko w jednym szkoleniu podnoszącym kwalifikacje – w 2021 r. „Zakres prac GKRPA. Praca z osobą uzależnioną z elementami dialogu motywującego” (uczestniczyło 9 osób).

III 2. 4. PUNKTY SPRZEDAŻY ALKOHOLU

Według stanu na 31.12.2021 r. w Gminie Koczała działa ogółem 17 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 13 sprzedaje towar do spożycia poza miejscem sprzedaży, a 4 w miejscu sprzedaży.

Liczba punktów oferujących sprzedaż napojów według zawartości alkoholu prezentuje się następująco:

a) do spożycia poza miejscem sprzedaży:

- do 4,5% - **13**,
- od 4,5% do 18% - **11**,
- powyżej 18% - **11**,

b) do spożycia w miejscu sprzedaży:

- do 4,5% - **4**,
- od 4,5% do 18% - **0**,
- powyżej 18% - **1**.

Na terenie gminy zdecydowanie najwięcej jest punktów prowadzących obrót słabszymi napojami alkoholowymi – czyli do 4,5% zawartego alkoholu.

W 2019 r. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych współpracowała z Zespołem Kształcenia i Wychowania w Koczale. Realizowane były różnorodne formy profilaktyki dla dzieci i młodzieży oraz rodziców takie, jak pogadanki, prelekcje, warsztaty, przedstawienia teatralne dla uczniów ZKiW oraz Przedszkola Publicznego w Koczale, konkursy o tematyce profilaktycznej z udziałem dzieci i młodzieży oraz Dzień Życzliwości. W listopadzie 2019 r. odbył się coroczny już Tydzień Profilaktyki, skierowany do uczniów szkoły.

GKRPA dofinansowała realizowany przez ZKiW w Koczale zakup materiałów profilaktyczno-edukacyjnych, w tym ulotek dotyczących uzależnień od narkotyków, alkoholu, papierosów i hazardu itp. GKRPA dofinansowała również działalność innych instytucji (np. działania profilaktyczne i konkursy organizowane przez Komendę Powiatową Policji w Człuchowie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie, Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Człuchowie i Kuratorium Oświaty Delegatura w Kościerzynie).

Zespół Kształcenia i Wychowania w Koczale w ramach profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy organizował w 2019r. następujące działania:

1. konkursy plastyczne „Żyj zdrowo — bez nałogów” i „Agresja w cyberprzestrzeni”, które skierowane były do uczniów całej szkoły. Celem konkursów było promowanie działań na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży oraz zaangażowanie do działań profilaktycznych, a także rozwijanie wyobraźni plastycznej i kreatywności twórczej,
2. teatrzyk profilaktyczny dla klas I-III pt. „Zaplątani w sieci”,
3. realizowano projekt „NIE ZMARNUJ SWOJEGO ŻYCIA” poprowadzony przez grupę „RYMCZERZE”, którego celem było pogłębienie wiedzy uczestników spotkania na temat konsekwencji zdrowotnych i społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych prowadzących do uzależnień i zachowań agresywnych,
4. konkurs wiedzy o uzależnieniach dla młodzieży pod hasłem „Uzależniania wokół mnie” - uczeń ZKiW reprezentował szkołę w Powiatowej Olimpiadzie Wiedzy o HIV/AIDS i Uzależnieniach,
5. pogadanka dla klas I-III oraz IV-VI z funkcjonariuszami policji pod hasłem „Bezpieczne wakacje”, „Bezpieczne ferie”,
6. przeprowadzono tematyczne zajęcia z młodzieżą: „Czym jest fonoholizm”, „Profilaktyka antyalkoholowa”, „Stop dopalaczom”, „Wyloguj się do życia”, „Stop agresji i przemocy”, „Nie spal się na starcie” oraz zaprezentowano film profilaktyczny „Na zawsze” i „Klasa”,
7. Ponadto uczniowie szkoły uczestniczyli w następujących zajęciach:
 - a) „Kształtowanie postawy asertywności”,
 - b) „Sposoby radzenia sobie ze stresem”,
 - c) „Sposoby rozwiązywania konfliktów”,

- d) „Profilaktyka antyalkoholowa”,
- e) „Szkodliwość e-papierosów”,
- f) „Zagrożenia dzieci i młodzieży w sieci”.

GKRPA w Koczale była organizatorem festynu „Bawmy się na trzeźwo 2019” w miejscowości Łękinia wspierała także:

1. działalność sołectw gminy Koczała, które organizowały Dzień Dziecka, zabawy karnawałowe i festyny dla dzieci,
2. działalność Gminnego Ośrodka Kultury i Gminnej Biblioteki Publicznej w Koczale w realizacji zajęć o tematyce profilaktycznej,
3. Klubu Senior⁺, który realizował zadania określone w złożonym wniosku do GKRPA zawierający elementy profilaktyki.

W 2020 r. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych kontynuowała współpracę z Zespołem Kształcenia i Wychowania w Koczale. Realizacja zadań była bardzo ograniczona z uwagi na epidemię koronawirusa. Planowane zajęcia w ramach profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dot. rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w 2020 r. w związku z pandemią koronawirusa nie odbyły się. Pedagodzy szkolni i specjaliści PPP w Człuchowie udostępnili online, uczniom i rodzicom materiały, filmiki, linki do stron z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy oraz zapobieganiu depresji wśród młodzieży.

Uczniowie ZKiW w Koczale uczestniczyli w następujących zajęciach:

1. „Nastoletnia depresja”,
 2. „Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w internecie”,
- Ponadto zorganizowano on-line Dzień Życzliwości.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Koczale w roku 2020 była ograniczona ze względu na epidemię koronawirusa. Nie odbył się coroczny festyn „Bawmy się na trzeźwo” oraz festyny organizowane przez sołectwa gminy Koczała.

GKRPA wspierała:

1. działalność sołectw gminy Koczała (zabawy choinkowe dla dzieci),
2. działalność Gminnego Ośrodka Kultury w Koczale, Gminnej Biblioteki Publicznej, Klubu Senior⁺ i ZKiW w Koczale (realizacja zadań w ramach złożonych wniosków do GKRPA), które zawierały elementy profilaktyki.

Gminny Ośrodek Kultury w Koczale zrealizował w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych trzy zadania:

1. rodzinne warsztaty rękodzieła,
2. gry plenerowe jakich nie było, czyli utworzenie zestawów graficznych gier na elastycznych podkładach, wytrzymałych na uszkodzenia mechaniczne, odporne

na wilgoć, promieniowanie UV i temperaturę do wykorzystania podczas wszystkich imprez plenerowych,

3. konkurs plastyczny „Gmina Koczała w czterech porach roku”, jako podstawa do opracowania graficznego projektu kalendarza promocyjnego na rok 2021.

W 2021 możliwości działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Koczale nadal były bardzo ograniczone ze względu na epidemię koronawirusa. Nie odbył się coroczny festyn „Bawmy się na trzeźwo” oraz festyny organizowane przez sołectwa gminy Koczała.

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GPPiRPA) został zorganizowany festyn promujący zdrowie i szczepienia „Koczała razem dla zdrowia” w dniach 21-22.08.2021 r. w tym m.in. stoisko profilaktyczne.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wspierała działalność sołectw gminy Koczała (zabawy związane z Dniem Dziecka, działania mające na celu integrację dzieci i młodzieży oraz edukację w zakresie zagrożeń związanych z uzależnieniami).

Zespół Kształcenia i Wychowania w Koczale w GPPiRPA zrealizował trzy zadania:

1. Nie zmarnuj swojego życia - projekt profilaktyczny mający na celu zapobieganiu używania środków psychoaktywnych oraz promowania postawy życia w trzeźwości wśród dzieci i młodzieży,
2. Tydzień Profilaktyki i Promocji Zdrowia - przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym poprzez dostarczenie informacji oraz edukację o czynnikach chroniących przed uzależnieniami,
3. Zagraj z nami w Koczale - zadanie miało na celu promocję konstruktywnego spędzania wolnego czasu.

Gminny Ośrodek Kultury w Koczale zrealizował w ramach GPPiRPA cztery zadania:

1. Ogólnopolski Konkurs Plastyczny „Kwiaty w naturze i przestrzeni” - zadanie miało na celu kreowanie zdrowego i aktywnego stylu życia, promowanie kreatywności i zdrowego spędzania czasu wolnego,
2. Tanecznie, zdrowo i kolorowo - zadanie miało na celu kreowanie zdrowego, aktywnego i trzeźwego stylu życia dzieci i młodzieży z gminy Koczała,
3. Edukacyjna Szafa Skarbów - systematyczna nauka utrzymania porządku i czystości jako element zdrowego stylu życia. Wdrażanie dbałości o mienie wspólne grupy i poszanowanie pracy innych osób,
4. Bożonarodzeniowe rodzinne warsztaty rękodzieła - kreowanie zdrowego, aktywnego i trzeźwego stylu życia. Promowanie wspólnego, rodzinnego spędzania czasu wolnego.

Klub Senior⁺ w Koczale zrealizował w ramach GPPiRPA zadanie „Problem uzależnień u osób w różnym wieku” - edukacja seniorów w zakresie zagrożeń związanych

z uzależnieniami oraz spotkanie integracyjne z policjantem na temat bezpieczeństwa osób starszych.

III 2. 6. DZIAŁALNOŚĆ WYCHOWAWCZA, INFORMACYJNA I PROFILAKTYCZNA PROWADZONA W SZKOŁACH I PLACÓWKACH SYSTEMU OŚWIATY W ROKU SZKOLNYM 2021/2022

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii w programie uwzględnia się działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 3, a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących przeprowadzaną zgodnie z tymi przepisami.

W przyjętym na rok szkolny 2021/2022 Programie Wychowawczo-Profilaktycznym Szkoły Podstawowej im. Żołnierzy I Armii Wojska Polskiego w Koczale profilaktyka uzależnień ujęta została w Obszarze VII, a cel określono jako zapobieganie uzależnieniom wśród uczniów. Cel ma zostać osiągnięty poprzez realizację trzech zadań: systematyczne działania profilaktyczne dotyczące zagrożeń związanych z sięganiem po środki psychoaktywne, alkohol, papierosy i e-papierosy, kształtowanie postaw asertywnych oraz realizacja rekomendowanego programu profilaktycznego „Unplugged”.

Zakładane formy realizacji tych zadań to m. in.: przekazywanie wiedzy o konsekwencjach stosowania używek, działania profilaktyczne, tydzień profilaktyki, realizowanie tematów profilaktycznych w ramach lekcji wychowawczych, filmy i prezentacje profilaktyczne, spotkania z policjantami i psychologiem, konkursy, promowanie aktywności sportowej jako alternatywy dla używek, doskonalenie technik asertywnych i uczenie podejmowania decyzji ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności odmawiania, warsztaty nakierowane na wszechstronny rozwój osobisty ucznia i wyposażenie go w umiejętności niezbędne do prawidłowego funkcjonowania we współczesnym świecie, propagowanie zdrowego stylu życia, uświadomienie niekorzystnych skutków zażywania substancji uzależniających oraz nauka dokonywania właściwych wyborów.

III 2. 7. PRZESTĘPCZOŚĆ ZWIĄZANA Z SUBSTANCJAMI PSYCHOAKTYWNYMI

Na terenie gminy Koczała są odnotowywane przypadki czynów zabronionych, których sprawcy działali w związku ze spożyciem alkoholu. Od roku 2019 jest to zjawisko marginalne i utrzymuje się na bardzo zbliżonym poziomie. Znamiennym wyjątkiem był rok 2020, w którym odnotowano 12 przypadków prowadzenia pojazdów na drodze publicznej po użyciu alkoholu oraz zatrzymano 5 osób do wytrzeźwienia.

Od 2019 r. Policja nie stwierdziła w gminie Koczała przypadków przestępstw popełnionych przez nieletnich pw. środków odurzających, ani przypadków zakłócania porządku publicznego czy podejmowania czynności zawdowych pw. alkoholu.

Tab. 20. Przestępstwa i wykroczenia pw. alkoholu w gminie Koczała w latach 2019-2021

	2019	2020	2021
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	3	2	3
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej po użyciu alkoholu	3	12	2
Przestępstwa popełnione przez nieletnich pw. środków odurzających	0	0	0
Osoby zatrzymane do wytrzeźwienia ogółem	2	5	3

Źródło: Posterunek Policji w Koczale

III 3. SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

III 3. 1. ANALIZA SKALI PRZEMOCY W RODZINIE

Z danych Posterunku Policji w Koczale wynika, że w latach 2016-2019 na terenie gminy Koczała funkcjonariusze policji przeprowadzili łącznie 306 interwencji domowych, w tym w 24 przypadkach interwencja zakończona była wszczęciem procedury „Niebieskie Karty”. Analizując dane z poniższej tabeli, należy stwierdzić, że **z roku na rok zwiększa się liczba interwencji policji w związku z przemocą domową. Wzrasta również liczba innych działań związanych z tym problemem.**

Tab. 21. Działania Policji w gminie Koczała w związku z przemocą domową

Wyszczególnienie	Lata				Ogółem
	2016	2017	2018	2019	
Liczba interwencji domowych	71	77	97	61	306
Liczbę interwencji zakończonych procedurą Niebieskie Karty	6	7	10	9	32
Liczba powiadomień skierowanych do sądu	0	0	0	0	0

Źródło: Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2030

Z przestępstw przeciwko rodzinie i opiece nie stwierdzono dotąd na terenie gminy Koczała przypadku rozpijania małoletniego (art. 208 k.k.). Najbardziej zwraca uwagę fakt spadku liczby

stwierdzonych przypadków groźby karalnej (190 k.k.) i przestępstwa nie alimentacji (art. 209 k.k.).

Tab. 22. Stwierdzone przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece w latach 2019-2021 na terenie gminy Koczała

	2019	2020	2021
Znęcanie się nad rodziną	1	1	2
Groźba karalna	2	2	0
Rozpijanie małoletniego	0	0	0
Uchylanie się od płacenia alimentów	4	0	1

Źródło: Posterunek Policji w Koczale

Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Podejmowanie interwencji w rodzinie dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w art. 9a ust. 2 wskazała podmioty, które zobowiązane są do stosowania procedury „Niebieskie Karty”.

Podmiotami tymi są przedstawiciele:

- 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- 2) gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 3) policji,
- 4) oświaty,
- 5) ochrony zdrowia.

W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2019 r. w gminie Koczała do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły 32 Niebieskie Karty, w tym:

- 2016 r. - 6 kart;
- 2017 r. - 7 kart;
- 2018 r. - 10 kart;
- 2019 r. - 9 kart.

Tab. 23. Niebieskie Karty w latach 2016-2019.

Podmiot wszczynający procedurę Niebieskie Karty	Lata				Ogółem
	2016	2017	2018	2019	
Policja	6	7	10	9	32
GOPS	0	0	0	0	0
Oświata	0	0	0	0	0
GKRPA	0	0	0	0	0
Służba zdrowia	0	0	0	0	0
Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” ogółem	6	7	10	9	32

Źródło: Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2030

Jak widać z powyższego zestawienia, instytucją, która najczęściej wszczyna procedurę „Niebieskie Karty” jest Policja.

Na podstawie analizy powyższych danych zauważamy, iż coraz więcej osób ujawnia problem przemocy domowej, współpracuje z instytucjami w celu zatrzymania kryzysu i dąży do poprawy jakości swojego życia.

Z analizy dokumentacji „Niebieskie Kart” wynika, że:

- osobami doświadczającymi przemocy są głównie kobiety, a sprawcami mężczyźni; niepokojącym zjawiskiem jest wzrost przemocy dorosłych dzieci w stosunku do starzejących się rodziców,
- z przemocą często współwystępuje nadużywanie oraz uzależnienie od alkoholu.

Tab. 24. Relacje, w których najczęściej dochodzi do przemocy

Relacje, w których najczęściej dochodzi do przemocy	Lata				Ogółem
	2016	2017	2018	2019	
Mężczyzna - kobieta	5	3	6	7	21
Rodzic - dziecko	0	0	1	1	2
Dorośle dzieci - starzejący się rodzice	1	2	2	1	6
Inni (np. dziadkowie - wnuki, siostra – brat)	0	2	1	2	5

Źródło: Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2030

Tab. 25. Sprawcy przemocy z problemem alkoholowym

Relacje, w których najczęściej dochodzi do przemocy	Lata				Ogółem
	2016	2017	2018	2019	
Ogółem liczba sprawców	6	7	10	9	32
Sprawcy przemocy z problemem alkoholowym	5	7	8	8	28

Źródło: Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2030

III 3. 2. GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2021-2030

Realizując ustawowy obowiązek z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, **Rada Gminy Koczała podjęła 17 grudnia 2020 r. Uchwałę nr XXII/163/2020 sprawie „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2030.**

Program został opracowany w oparciu o partnerski udział przedstawicieli instytucji i organizacji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W skład zespołu ds. opracowania Programu weszli reprezentanci Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

w Koczale, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Koczale, Zespołu Kształcenia i Wychowania w Koczale, Stowarzyszenia Przyjaciół Gminy Koczała, Posterunku Policji w Koczale, Gminnego Ośrodka Kultury w Koczale, Gminnej Biblioteki Publicznej w Koczale, służby zdrowia oraz kuratorzy, instruktor terapii uzależnień i psycholog specjalista psychoterapii uzależnień.

Założenia oraz cele Programu zostały określone zgodnie z wytycznymi zawartymi w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Ponadto Program odpowiada zadaniom przypisanym gminom w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Cel główny Programy to zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w gminie Koczała. Zgodnie z założeniami Program kierowany jest do:

- 1) osób doznających przemocy w rodzinie, w tym dzieci, współmałżonków lub partnerów pozostających w związkach nieformalnych, osób w podeszłym wieku, osób niepełnosprawnych,
- 2) osób stosujących przemoc w rodzinie (sprawców przemocy),
- 3) świadków przemocy w rodzinie,
- 4) pracowników instytucji i służb zajmujących się profesjonalnie udzielaniem pomocy osobom doświadczającym przemocy,
- 5) społeczności lokalnej.

III 3. 3. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

Zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie posiedzenia Zespołu powinny odbywać się nie rzadziej niż raz na kwartał. Zespół tworzy grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z przemocą w rodzinie. **W latach 2016-2019 zespół interdyscyplinarny spotkał się łącznie 16 razy. Utworzono 32 grupy robocze. Każda grupa zajmowała się inną rodziną. Grupy robocze odbyły 124 spotkania.**

W 2022 r. działa Zespół Interdyscyplinarny w składzie powołanym na mocy Zarządzenia Nr 34/2020 Wójta Gminy Koczała z dnia 13 maja 2020 r.

Zespół tworzy 15 osób reprezentujących szeroki przekrój instytucji i punktów widzenia na profilaktykę i przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie. Wśród reprezentowanych podmiotów znajdują się GOPS w Koczale, Zespół Kształcenia i Wychowania w Koczale, Posterunek Policji w Koczale, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, służba zdrowia, Gminny Ośrodek Kultury w Koczale, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Miastku oraz przedstawiciel lokalnego sektora pozarządowego - Stowarzyszenia Przyjaciół Gminy Koczała. Szczegółowe dane dotyczące Zespołu interdyscyplinarnego w Koczale zostały zaprezentowane w poniższej tabeli.

Tab. 26. Liczba posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych

Relacje, w których najczęściej dochodzi do przemocy	Lata				Ogółem
	2016	2017	2018	2019	
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Koczała	4	4	4	4	16
Liczba utworzonych grup roboczych	6	7	10	9	32
Liczba spotkań grup roboczych	36	30	39	19	124

Źródło: Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2030

III 4. SYSTEM WSPIERANIA RODZINY

III 4. 1 PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE KOCZAŁA NA LATA 2022-2024

Rada Gminy Koczała na podstawie Uchwały nr XXXI/216/2021 z dnia 16 grudnia 2021 r. przyjęła do realizacji **Program Wspierania Rodziny w Gminie Koczała na lata 2022-2024**.

Program został opracowany w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 ze zm.). Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja trzyletnich gminnych programów wspierania rodziny.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Koczała na lata 2022-2024 jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji Programu Wspierania Rodziny w Gminie Koczała w latach 2013-2015, 2016-2018, 2019-2021 z uwzględnieniem nowelizacji na mocy ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem".

Celem głównym Programu jest wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w Gminie Koczała w okresie 2022 - 2024.

Adresatami Programu są dzieci i rodziny z Gminy Koczała w szczególności rodziny zagrożone kryzysem lub przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej, w tym rodziny, z których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej oraz przedstawiciele instytucji i służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin. Jednocześnie program skierowany jest do kobiet w ciąży i ich rodzin, zwłaszcza w odniesieniu do kobiet posiadających zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu dziecka, powstałej w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

III 4. 2. PIECZA ZASTĘPCZA

Od stycznia 2012 r. gmina realizuje zadania związane z organizowaniem pomocy dzieciom pozbawionym opieki rodziców, w zakresie współfinansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Obowiązek współfinansowania pieczy zastępczej wprowadził art. 191 przedmiotowej ustawy. Zgodnie z nim gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka (przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej) wspólnie z powiatem ponosi koszty jego pobytu m.in. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, rodzinnych domach dziecka i rodzinach zastępczych. Obowiązek dotyczy dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej po 1 stycznia 2012 r. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Natomiast w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku adopcyjnym gmina ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
 - 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
 - 3) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka albo środków finansowych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz środków finansowych na bieżące funkcjonowanie tej placówki.

W 2021 roku gmina Koczała współfinansowała pobyt 2 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Poniesiono koszty w wysokości 1.110,48 zł.

III 4. 3. ŚWIADCZENIA RODZINNE I WYCHOWAWCZE

Świadczeniami rodzinnymi są:

1. **zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,**
2. **jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.** Z tytułu urodzenia się żywego dziecka przysługuje jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka w wysokości **1.000,00 zł** na jedno dziecko. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje, jeżeli **dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekroczy kwoty 1.922,00 zł netto.**
3. **świadczenia opiekuńcze:** zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy:

- **zasiłek pielęgnacyjny w wys. 215,84 zł miesięcznie,**
 - **świadczenie pielęgnacyjne w wys. 1.971,00 zł,** jest świadczeniem pieniężnym, o które mogą ubiegać się osoby, które nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu podjęcia opieki nad poważnie niepełnosprawnym członkiem rodziny. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność tej osoby powstała nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia. Przyznanie przedmiotowego świadczenia nie jest uzależnione od kryterium dochodowego rodziny. **Od 1 stycznia 2022 r. wysokość świadczenia pielęgnacyjnego wynosi 2.119,00 zł miesięcznie.** W kolejnych latach świadczenie będzie co roku waloryzowane i będzie rosło o procentowy wskaźnik, o jaki zwiększać się będzie minimalne wynagrodzenie za pracę. Wraz z wypłatą świadczenia odprowadzana jest składka emerytalno-rentowa, która umożliwia nabycie uprawnień emerytalnych osobom pobierającym świadczenie
4. **specjalny zasiłek opiekuńczy.** Przysługuje on osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny - czyli pokrewieństwo 1 i 2 stopnia (dzieci – rodzice, wnuki – dziadkowie, rodzeństwo), a także współmałżonkom, jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Kwota świadczenia to **620,00 zł miesięcznie.**
 5. **zasiłek dla opiekuna jako świadczenie będące realizacją wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r., sygn. akt TK akt K 27/13 realizowany był do 31 października 2020r.**
 6. **świadczenie rodzicielskie (świadczenie rodzicielskie w wysokości 1.000,00 zł. miesięcznie nie jest uzależnione od kryterium dochodowego).**

Jednym z głównych kryteriów przyznania zasiłku rodzinnego jest kryterium dochodowe. Przysługuje on, jeśli miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza 674,00 zł lub - jeśli dziecko legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności – 764,00 zł. Od 1 stycznia 2016 roku obowiązuje system tzw. złotówka za złotówkę. Oznacza to, że w przypadku przekroczenia dochodu na osobę, świadczenie zostanie przyznane, jednak jego kwota będzie pomniejszona o kwotę przekroczenia.

Osoba mająca prawo do zasiłku rodzinnego może ubiegać się o następujące dodatki:

- dodatek z tytułu urodzenia dziecka. Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka, przysługuje **jednorazowo w wysokości 1.000,00 zł.**

- dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego. Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, przysługuje **w wysokości 400,00 zł miesięcznie**.
- dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka. Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka przysługuje **w wysokości 193,00 zł miesięcznie na dziecko, nie więcej jednak niż 386,00 zł na wszystkie dzieci**.
- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej. Wysokość dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej wynosi **95,00 zł miesięcznie**. Dodatek przysługuje na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego.
- dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego. Wysokość dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego wynosi miesięcznie:
 - 1) **90,00 zł** na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
 - 2) **110,00 zł** na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia.
- dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania przysługuje:
 - 1) w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadpodstawowej lub szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także szkoły podstawowej lub ponadpodstawowej w przypadku dziecka lub osoby uczącej się, legitymującej się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności - **w wysokości 113,00 zł miesięcznie na dziecko albo**
 - 2) w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły, w przypadku dojazdu do szkoły ponadpodstawowej, a także szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki w zakresie odpowiadającym nauce w szkole ponadpodstawowej - **w wysokości 69,00 zł miesięcznie na dziecko**
- dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego. **Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego przysługuje raz w roku szkolnym w wysokości 100,00 zł na dziecko.**

W ramach realizacji świadczeń rodzinnych w roku 2021 wypłacono kwotę **1.442 035,81 zł (w tym 8.000,00 zł wypłaconych z ustawy za życiem)**. Wypłacono **4.393** świadczenia rodzinne (zasiłki rodzinne + dodatki do zasiłków + zł/zł) na kwotę **491.398,58 zł** (w tym zwrócone nienależnie pobrane świadczenia). **Zasiłkami rodzinnymi objętych było 334 rodziny. Świadczenia przyznano i wypłacono na 602 dzieci.**

Szczegółowe kwestie związane z realizacją tego zadania przedstawiają poniższe tabele.

Tab. 27. Świadczenia rodzinne w latach 2020-2021

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń		Kwota wypłaconych świadczeń w zł	
		2020	2021	2020	2021
1.	Zasiłek rodzinny	2 625	2 580	300 508,79	292 469,77
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	1 793	1 813	183 798,79	198 928,81
2.1	Urodzenia dziecka	6	12	6 000,00	12 000,00
2.2	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	32	62	12 490,00	24 121,40
2.3	Samotnego wychowywania dziecka	146	151	27 883,74	31 099,44
2.4	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	247	234	25 55,20	24 024,80
2.5	Rozpoczęcia roku szkolnego	229	253	15 112,00	14 155,73
2.6	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, w tym:	488	413	37 927,02	30 112,44
2.6.1	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	111	67	12 490,60	7 156,60
2.6.2	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której jest szkoła	377	346	25 436,42	22 955,84
2.7.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	645	688	58 834,83	63 415,00
3	<u>Zasiłki rodzinne z dodatkami razem (w.1+ w.2)</u>	4 418	4 393	484 307,58	491 398,58
4	Zasiłki pielęgnacyjne	1 420	1 444	304 502,98	311 672,96
5	Świadczenia pielęgnacyjne	167	242	305 610,00	468 579,80
6.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	54	19	33 004,70	10 166,70
7.	<u>Świadczenia opiekuńcze razem (w.4 +w.5 + w.6)</u>	1 641	1 705	643 117,68	790 419,46
8.	<u>Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia</u>	13	19	13 000,00	19 000,00
9.	Zasiłek dla opiekuna	10	0	6 140,00	0
10.	Świadczenie rodzicielskie	162	152	141 567,26	133 217,77
11.	RAZEM	6 244	6 269	1 288 132,52	1 434 035,81

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz upoważnień Wójta Gminy Koczała Ośrodek od **1 kwietnia 2016r.** realizował Program Rodzina 500 plus. Program Rodzina 500 plus to systemowe wsparcie polskich rodzin. Zgodnie z ustawą z pomocy w formie świadczenia wychowawczego mogły korzystać rodzice oraz opiekunowie dzieci do 18. roku życia. Od 1 lipca 2019r. rodzina otrzymuje 500,00 zł na każde dziecko niezależnie od dochodu.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021r. świadczenie wychowawcze otrzymało 622 dzieci na kwotę 3.454.356,72 zł. Średnio miesięcznie świadczenie wychowawcze przyznano 569 dzieciom.

Tab. 28. Realizacja świadczenia wychowawczego w latach 2020-2021.

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób (dzieci), którym przyznano świadczenie		Liczba wypłaconych świadczeń		Kwota wypłaconych świadczeń w zł	
		2020	2021	2020	2021	2020	2021
1.	Świadczenie wychowawcze	592	622	6683	6936	3 329 973,90	3 454 356,72

Tab. 29. Liczba dzieci, którym przyznano świadczenie wychowawcze w poszczególnych miesiącach 2021r.

Lp.	Wyszczególnienie	MIESIĄC											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1.	Liczba osób (dzieci), którym przyznano świadczenie wychowawcze	566	561	559	570	568	556	568	574	575	575	581	582

Ogółem na realizację zadań w zakresie świadczeń wychowawczych wydatkowano kwotę 3.483.812,87 zł, w tym na wypłatę świadczenia wychowawczego 3.454.356,72 zł oraz na wynagrodzenie, dodatkowe wynagrodzenie roczne i pochodne dla pracownika realizującego to zadanie 29.456,15 zł.

Od 1 czerwca 2022 r. realizacją świadczenia wychowawczego zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

IV DIAGNOZA LOKALNYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W UJĘCIU BADAŃ ANKIETOWYCH WŚRÓD MIESZKAŃCÓW GMINY KOCZAŁA

IV 1. GRUPA BADANA I METODOLOGIA BADAŃ

W maju i czerwcu 2022 roku w Gminie Koczała przeprowadzono badania ankietowe, które miały na celu zdiagnozowanie postaw członków społeczności lokalnej wobec podstawowych problemów społecznych związanych z nadużywaniem alkoholu, nikotyny,

dopalaczy i narkotyków, a także uzależnieniem od hazardu, przemocą w rodzinie oraz w środowisku szkolnym i cyberprzemocą.

W badaniu wzięli udział losowo dobrani przedstawiciele trzech lokalnych środowisk społecznych:

- a) dorośli mieszkańcy – 100 osób,
- b) dzieci i młodzież z klas 4-6 szkół podstawowych – 32 osoby,
- c) dzieci i młodzież z klas 7-8 szkół podstawowych – 52 osoby,
- d) pracownicy instytucji pomocy społecznej – 3 osoby.

W przypadku mieszkańców badania miały charakter ankiety papierowej (PAPI), a uczniowie i pracownicy instytucji pomocy społecznej odpowiadali na pytania w formie ankiety online (CAWI). Badania online przeprowadzono przy użyciu internetowego narzędzia CORIGO. Jest to program pozytywnie zaopiniowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji. Respondenci byli informowani o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie.

Badania zostały przeprowadzone na zlecenie władz Gminy Koczała.

W poniższych 3 podrozdziałach zaprezentowano główne wnioski z badań ankietowych. Układ pytań i rozkład procentowy uzyskanych odpowiedzi zaprezentowano szczegółowo w odrębnym dokumencie pn. „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w Gminie Koczała”.

Pozyskane wnioski posłużyły do sformułowania rekomendacji działań i znalazły odzwierciedlenie w przyjętej wizji i misji władz gminy Koczała oraz celach strategicznych niniejszej Strategii.

IV 2. LOKALNE ZAGROŻENIA SPOŁECZNE W OPINII DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW - WNIOSKI

- **Najwięcej mieszkańców (łącznie 68%) jest zdania, że najpoważniejszym problemem w społeczności gminy są długotrwale choroby.** W tym dla 23% jest to problem raczej istotny, a dla 45% wręcz bardzo istotny. Jest to też jedyne z podanych w pytaniu zjawisk, przy którym żaden z mieszkańców nie wskazał opcji „zdecydowanie nieistotny”. **Drugi w kolejności wagi jest problem uzależnienia od alkoholu (łącznie 60%, w tym 46% jest zdania, że jest to problem raczej istotny, a 14%, że bardzo istotny. Trzecim najważniejszym problemem dla mieszkańców gminy jest po równi bezrobocie oraz ubóstwo** (w obu przypadkach uzyskano łącznie po 59% wskazań, w tym dla 44% są to problemy raczej istotne i dla 15% bardzo istotne).

- Respondenci wskazują, że na terenie gminy niemal nie występuje problem uzależnienia od dopalaczy, ani narkotyków, lecz w zamian dostrzegają istotność **problemu uzależnienia od alkoholu**, ponieważ dla blisko połowy (46%) jest to zjawisko dość powszechne, a dla 14% wręcz bardzo powszechne, co daje po zsumowaniu wynik 60% badanych mieszkańców.
Jednocześnie zdecydowana większość (62%) ankietowanych mieszkańców dostrzega potrzebę realizacji działań profilaktycznych na rzecz przeciwdziałania różnego rodzaju uzależnieniom.
- **Największa liczba ankietowanych (31%) nie ma zdania na temat współpracy w zakresie rozwiązywania problemów społecznych pomiędzy władzami samorządowymi, a organizacjami trzeciego sektora. Niewiele mniej jednak, bo 28% ocenia tę kooperację, jako dobrą, a 27%, jako bardzo dobrą. Dla 9% badanych współpraca ta jawi się jako przeciętna, ale tylko 5% oceniło ją negatywnie.**
- **Większość badanych mieszkańców ocenia pozytywnie swoje relacje z najbliższymi sąsiadami – dla 44% są one poprawne, a dla 15% wręcz bardzo dobre, co daje łącznie ponad połowę respondentów (59%).** Jest też zauważalna grupa (26%), która sygnalizuje konflikty sąsiedzkie, a dla pozostałych 15% takie relacje w ogóle nie występują.
- **Ponad połowa (53%) badanych deklaruje, że w ciągu ostatniego roku od badania nie brało udziału w wydarzeniach kulturalno-integracyjnych na terenie gminy. Należy jednak mieć na uwadze, że na przestrzeni lat 2020-2022 wprowadzono liczne i zmienne w czasie ograniczenia sanitarne spowodowane przez epidemię koronawirusa, co wiązało się ze zmniejszeniem liczby, a w pewnych okresach zawieszeniem lub całkowitym odwołaniem wielu imprez i wydarzeń masowych.**
- **Półowa badanych nie posiada zdania o aktualnej sytuacji seniorów w gminie. Zdaniem 45% jest ona dobra, a zaledwie dla 5% jest oceniana jako zła. Niemal jednomyślnie (95%) badanych ocenia, że oferta działań adresowanych do seniorów w gminie jest wystarczająca.**
- **Chociaż osoby z niepełnosprawnością są akceptowani przez członków społeczności gminy (tak podaje 57% badanych), to niestety zdaniem aż 40% badanych osoby takie nie mogą znaleźć zatrudnienia, z uwagi na brak ofert pracy, a w opinii 23% ankietowanych pracodawcy nie chcą przyjmować osób z niepełnosprawnością. Jedynie 12% uważa, że osoby z niepełnosprawnością nie mają problemów z podjęciem zatrudnienia.**
- **Łącznie 47% mieszkańców deklaruje, że dostrzega w swoim otoczeniu problem przemocy w rodzinie. W tym 19% ma takie podejrzania, a 28% uważa, że zna takie osoby. Aż 92% respondentów deklaruje, że wie, w jakich miejscach może uzyskać pomoc osoba doświadczająca przemocy.**

- **Mieszkańcy w zdecydowanej większości uważają, że potrzeby w sektorze życia społecznego w gminie nie są zaspokajane (78%).** Spośród sfer usług społecznych zdecydowanie najczęściej wskazywano na potrzebę **poprawy sytuacji transportu osobowego (45% odpowiedzi mieszkańców).**
- **Jedynie 7% badanych dorosłych mieszkańców posiadających dzieci, nie zaobserwowało żadnych zmian w ich zachowaniu podczas epidemii koronawirusa. Za to ponad 1/3 badanych (34%) uważa, że ich dziecko stało się bardziej wycofane i apatyczne.** Zgodnie z obserwacją 26% - ich podopieczni zaczęli wykazywać większą agresję, a łącznie 17% oceniło zmianę w zachowaniu dzieci na plus.

IV 3. LOKALNE ZAGROŻENIA SPOŁECZNE W OPINII PRACOWNIKÓW OPS – WNIOSKI

- **Wszyscy badani pracownicy OPS są zgodni (100%), że najistotniejszymi problemami społecznym w gminie są długotrwałe choroby i niepełnosprawność.**
- **Aż 66,7% badanych pracowników OPS w gminie Koczała deklaruje wypalenie zawodowe.** Należy koniecznie podjąć działania zapobiegające i następcze, aby zmotywować pracowników systemu pomocy społecznej do efektywnej pracy.
- **Zdaniem 67% badanych członków personelu pomocy społecznej, mieszkańcy gminy najpilniej wymagają właśnie poradnictwa psychologicznego.** Tym bardziej, że dwa lata egzystowania w warunkach epidemii Covid-19 nie pozostaje obojętne również dla zdrowia psychicznego. **100% badanych pracowników OPS uważa, że 3 najistotniejszymi problemami społecznym w gminie jest właśnie „pogorszenie kondycji psychicznej mieszkańców w związku z epidemią Covid-19” zaraz obok długotrwałych chorób i niepełnosprawności.**
- **Spośród innych form wsparcia pozostałe 33% kadry uznało za najpilniejsze poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.**
- **Większość badanych zgadza się w pełni, że instytucje pomocy społecznej pomagają zapobieganiu trudnym sytuacjom życiowym (67%). Większość badanych uważa, że władze gminy Koczała są dobrze poinformowane o potrzebach pomocy społecznej (67%). Natomiast wszyscy badani (100%) zgodnie twierdzą, że władze gminy wychodzą naprzeciw zgłaszanym przez OPS potrzebom.**
- **Ankietowani pracownicy uważają jednogłośnie, że istnieje dalsza potrzeba prowadzenia działań profilaktycznych na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom (100%), a najbardziej pilną i adekwatną z form wsparcia jest zdaniem ankietowanych prowadzenie wsparcia psychologicznego dla rodzin (100%).**

IV 4. LOKALNE ZAGROŻENIA SPOŁECZNE W OPINII UCZNIÓW - WNIOSKI

- **Używki, jak alkohol, papierosy, narkotyki i dopalacze są obecne w środowisku uczniów szkół w gminie, choć w różnym stopniu.** Uczniowie wraz z wiekiem deklarują, że więcej ich rówieśników spożywa alkohol. Zmiana jest bardzo widoczna – z 6% wśród uczniów młodszych do aż 23% wśród uczniów z klas 7-8 SP. Ponad połowa odpowiedzi uczniów w obu grupach wiekowych wskazała, że uczniowie sięgają po alkohol, aby zaimponować innym (56% uczniów z klas 4-6, 54% uczniów z klas 7-8). Na pytanie o częstotliwość sięgania po alkohol, żaden z uczniów klas 4-6 nie zadeklarował, że spożywa alkohol. W przypadku uczniów z klas 7-8 - 4% twierdzi, że spożywa go rzadziej niż raz na miesiąc, a 2%, że co najmniej raz w tygodniu. Oznaczałoby to, że łącznie 6% uczniów z klas 7-8 spożywa napoje alkoholowe.
- **Niepokojące wnioski płyną z odpowiedzi na pytanie o kontakt uczniów z narkotykami i dopalaczami.** Zdaniem 3% uczniów z klas 4-6 ich rówieśnicy zażywają tego rodzaju substancje psychoaktywne, podczas gdy tego zdania jest już czterokrotnie więcej (12%) uczniów z klas 7-8 SP. 2% uczniów z klas 4-6, 3% uczniów z klas 7-8 deklaruje, że ma za sobą doświadczenia z takimi substancjami.
- **Blisko połowa (47%) uczniów młodszych jest zadowolona z dostępnych w okolicy propozycji spędzania wolnego czasu. Tego zdania jest już tylko 25% uczniów z klas 7-8.** Tyle samo (25%) sugeruje, że w okolicy mogłoby działać więcej miejsc dla dzieci i młodzieży, jak np. kluby i świetlice. Niewiele mniej, bo 21% uczniów z klas 7-8, popiera pomysł rozbudowy bazy sportowej.
- **Badani uczniowie sami sygnalizują – choć w różnym stopniu – występowanie w ich otoczeniu wielu typowych uzależnień behawioralnych.** Uczniowie z klas 4-6 uznali, że w ich otoczeniu najbardziej popularne jest uzależnienie behawioralne od używania smartfona i mediów społecznościowych (zdaniem 25%) oraz od Internetu (13%). To przekonanie zdecydowanie umacnia i rozpowszechnia się z wiekiem, ponieważ już blisko połowa uczniów z klas 7-8 wskazała na popularność tego rodzaju uzależnień (46% - używanie smartfona i 43% - siecioholizm). W przypadku zaburzeń odżywiania i zakupoholizmu rzuca się w oczy bardzo duża zmiana, która zachodzi z wiekiem wśród uczniów. Aż 85% uczniów młodszych uważa, że zjawisko anoreksji i innych zaburzeń odżywiania nie występuje w ich otoczeniu, podczas gdy tego zdania jest już o połowa mniej uczniów starszych (44%). Natomiast 81% uczniów z klas 4-6 i już 52% z klas 7-8 uznaje, że nie dochodzi w ich środowisku do przejawów zakupoholizmu, co stanowi zmianę o blisko 1/3 (29%). Dużo mniejsze różnice widać w postrzeganiu uzależnienia od hazardu, którego nie zaobserwowało w swoim otoczeniu 81% uczniów młodszych i 73% starszych, niemniej również w tym zakresie widać zmianę na gorsze wraz z wiekiem.

- Z pozyskanych odpowiedzi wynika, że uczniowie ankietowani w obu przedziałach wiekowych mieli styczność z wszystkimi wymienionymi, najczęściej spotykanymi w sieci formami cyberprzemocy. Najwięcej, bo łącznie połowa (50%) uczniów z klas 4-6 SP i 42% uczniów starszych, deklaruje, że doznała osobiście lub zaobserwowała wśród innych osób z ich szkoły zjawisko „hatingu” czyli kierowania wobec nich, najczęściej na publicznych forach i czatach, obraźliwych i umniejszających komentarzy ad personam.
- Ponad połowa uczniów z klas 4-6 deklaruje, że doświadcza przemocy w szkole (łącznie 57%, w tym najwięcej, bo 18% twierdzi, że dzieje się tak kilka razy w roku). Częstotliwość doświadczenia przemocy w szkole maleje wraz z wiekiem – takie doświadczenia ma 48% uczniów z klas 7-8, w tym najwięcej, bo 19% również twierdzi, że dzieje się tak kilka razy w roku.

V ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest to jedna z najpopularniejszych i najskuteczniejszych metod analitycznych wykorzystywanych we wszystkich obszarach planowania strategicznego

Skrót SWOT to akronim pochodzący od czterech angielskich słów, które zarazem stanowią cztery elementy tej techniki. Są to **Strengths** (silne strony), **Weaknesses** (słabe strony), **Opportunities** (szanse), **Threats** (zagrożenia).

Polega ona na zidentyfikowaniu wymienionych wyżej czterech grup czynników, dzięki czemu można je odpowiednio wykorzystać w procesie zaplanowanego rozwoju lub zniwelować skutki ich negatywnego wpływu. Dzięki tej metodzie można również pogrupować czynniki na pozytywne (mocne strony i szanse) oraz negatywne (słabe strony i zagrożenia). Często dzieli się je również na czynniki wewnętrzne (opisujące mocne i słabe strony danej jednostki) oraz czynniki zewnętrzne (czyli szanse i zagrożenia wynikające z jej mikro i makrootoczenia). Czynniki wewnętrzne (mocne i słabe strony) są zależne m.in. od władz lokalnych i lokalnej społeczności, natomiast czynniki zewnętrzne (szanse i zagrożenia) należące do otoczenia bliższego i dalszego są niezależne od władz danej jednostki, a także jej mieszkańców.

Właściwe zdiagnozowanie poszczególnych czynników pozwoli na osiągnięcie celów, którym służy analiza SWOT.

Celem tym jest:

- minimalizowanie (docelowo unikanie) zagrożeń,
- wykorzystywanie szans i potencjału,
- wzmacnianie słabych stron,
- opieranie się na mocnych stronach i rozwój mocnych stron.

Z uwagi na obszerny zakres zjawisk, które są poruszane w niniejszej Strategii, analizę SWOT sformułowano odrębnie dla czterech obszarów zagadnień. Analiza danych instytucjonalnych i wyników badań ankietowych prowadzi do wniosku, że za priorytetowe zostały uznane następujące sfery:

- rodzina,
- seniorzy,
- osoby z niepełnosprawnościami,
- integracja społeczna.

Tab. 30. Analiza SWOT

OBSZAR I: RODZINA	
Mocne strony	Słabe strony
• Dostrzeganie przez władze gminy problemów społeczności lokalnej i podejmowanie działań profilaktycznych oraz pomocowych, • Sprawnie działający GOPS w Koczale zapewniający realizację systemowego wsparcia rodzin w zakresie przeciwdziałania ubóstwu, bezradności w sprawach op.-wych., potrzeby ochrony macierzyństwa, wsparcia rodzin wielodzietnych, dożywiania, zasiłków rodzinnych, • Różnorodna działalność wychowawcza, edukacyjna, informacyjna i profilaktyczna prowadzona w ZKiW oraz GOK, w tym na temat uzależnień behawioralnych i zagrożeń cyberprzemocą, • Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego, GKRPA i Punktu Konsultacyjnego w celu eliminowania negatywnego wpływu uzależnień i przemocy na życie rodzinne, • Dobra współpraca GOPS, oświaty, NGO, Policji i instytucji kultury w zakresie wspierania rodziny, • Pomoc rodzinom w formie stypendiów, zasiłków szkolnych i zakupu podręczników, • Działania w celu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych (dodatki mieszkaniowe, lokale zamienne, komunalne i socjalne), • Dostęp mieszkańców do obiektów rekreacyjnych i sportowych, • Wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe, sprzyjające rozwojowi turystyki rodzinnej.	• Występowanie zjawiska bezrobocia i wyuczonej beradności, • Stały wzrost stopy bezrobocia, • Duży wzrost liczby świadczeń z pomocy społecznej powodowanych przez bezrobocie, • Wzrost liczby rodzin i osób w rodzinach objętych pracą socjalną, • Możliwość pogłębiania się zjawiska izolacji społecznej oraz zaniku więzi sąsiedzkich i rodzinnych, w szczególności z powodu epidemii koronawirusa, • Problem eurosieroctwa, • Brak wystarczającej aktywności fizycznej dzieci i młodzieży w okresie tzw. zdalnej edukacji, • Występowanie zjawiska przemocy domowej i problemów z nim związanych, • Brak kompetencji wychowawczych u części rodziców, • Spadek liczby zawieranych małżeństw, • Ujemny przyrost naturalny, • Brak instytucji samopomocowych i ośrodków wsparcia dziennego dla dzieci (np. w formie świetlicy środowiskowej i socjoterapeutycznej), • Ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów (np. psychiatry dziecięcego).
Szanse	Zagrożenia
• Możliwość pozyskania środków ze źródeł zewnętrznych na działania w ramach polityki społecznej (np. z budżetu UE, Programu	• Negatywny wpływ epidemii COVID-19 na wiele sfer życia społecznego i gospodarczego,

Erasmus Plus, środków Ministerstwa RPiPS, Ministerstwa KiDN), • Szkolenia dla kadry oświatowej, administracyjnej i pracowników socjalnych w celu podniesienia kompetencji zawodowych, • Kontynuowanie i rozwijanie współpracy pomiędzy instytucjami społecznymi w gminie i regionie, • Stale ulepszany stan infrastruktury placówek oświatowych oraz obiektów sportowych i rekreacyjnych, • Zmiany w prawie pomocy społecznej i prawie pracy, ułatwiające elastyczne łączenie zatrudnienia z życiem rodzinnym i opieką nad dziećmi • Spadek liczby wpływających do komisji wniosków ws. leczenie odwykowego, jak również zleceń przeprowadzenia badań przez biegłych sądowych oraz wniosków kierowanych do sądów.	• Migracja do większych ośrodków miejskich osób młodych z wysokim potencjałem intelektualnym i zawodowym, • Starzenie się społeczeństwa w skali całej Polski, co będzie negatywnie oddziaływało również na rozwój gminy, • Choroby cywilizacyjne, • Konkurencja ze strony innych samorządów w pozyskiwaniu środków finansowych na projekty i przedsięwzięcia społeczne, • Inflacja i inne negatywne zjawiska ekonomiczne pogarszające stan domowego budżetu, • Niepewna sytuacja międzynarodowa w sąsiedztwie Polski, • Rozbudowany system pomocy społecznej sprzyjający utrwalaniu się pasywnych postaw na rynku pracy, • Zagrożenia ze strony nowych rodzajów uzależnień (np. od internetu, zakupów online, smartfona).
OBSZAR II: SENIORZY	
Mocne strony	Słabe strony
• Działalność Klubu Senior⁺, • Udzielanie pomocy osobom starszym przez wykwalifikowaną kadrę GOPS, • Aktywna część środowiska seniorów, • Wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe, sprzyjające rozwojowi oferty aktywnego spędzania czasu przez seniorów, • Posiadanie przez osoby starsze stałego źródła dochodu.	• Niewystarczające wsparcie rodziny dla osób starszych, • Słaby dostęp do opieki geriatrycznej, w tym do sprzętu rehabilitacyjnego, • Brak mieszkań chronionych dla seniorów, • Słabe wykorzystanie doświadczenia zawodowego i życiowego osób starszych, zanikanie rodzin wielopokoleniowych, • Wzrost w gminie liczby osób w wieku poprodukcyjnym.
Szanse	Zagrożenia
• Podnoszenie kompetencji personelu administracji i pracowników socjalnych, • Kontynuowanie i rozwijanie współpracy pomiędzy instytucjami społecznymi w gminie i regionie, • Możliwość pozyskania środków ze źródeł zewnętrznych na działania kierowane do osób starszych (np. z budżetu UE, Programu Aktywni⁺, Senior⁺, środków Ministerstwa RPiPS, Ministerstwa KiDN), • Pomoc państwa dla opiekunów osób starszych, • Wzrost popularności wśród osób starszych aktywnych form spędzania czasu i integracji, • Podjęcie starań w kierunku powołania gminnej rady seniorów.	• Wzrost informatyzacji życia społecznego, przyspieszony skutek epidemii Coiuid-19, który może spowodować zwiększenie się cyfrowego wykluczenia osób starszych, • Starzenie się społeczeństwa, • Choroby cywilizacyjne, • Negatywny stereotyp seniora obecny w świadomości części społeczeństwa, • Wykluczenie społeczne osób starszych i samotnych z obszarów wiejskich.
OBSZAR III: OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ	
Mocne strony	Słabe strony

• Zapewnienie przez gminę różnych form pomocy w ramach systemu pomocy społecznej, • Realizacja zwykłych i specjalistycznych usług opiekuńczych, • Działalność Klubu Senior⁺, • Udzielanie pomocy osobom starszym przez wykwalifikowaną kadrę GOPS.	• Wzrost liczby osób z niepełnosprawnościami, • Bariery transportowe i architektoniczne w przestrzeni publicznej, • Brak podmiotów działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami (np. śds, klub samopomocy, grupa wsparcia, wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego, warsztaty terapii zajęciowej), • Brak organizacji pozarządowych skupionych na pomocy osobom z niepełnosprawnościami, • Ubóstwo osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin, • Niska aktywność społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami.
Szanse	Zagrożenia
• Wejście w życie i stosowanie przez gminę regulacji prawnych o zapewnieniu dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, • Systematyczna likwidacja barier cyfrowych, architektonicznych i informacyjnych, • Działania podejmowane przez PCPR na rzecz aktywizacji społecznej osób z niepełnosprawnościami (turnusy rehabilitacyjne, sprzęt rehabilitacyjny), • Podnoszenie kompetencji personelu administracji i pracowników socjalnych, • Kontynuowanie i rozwijanie współpracy pomiędzy instytucjami społecznymi w gminie i regionie, • Możliwość pozyskania środków ze źródeł zewnętrznych na działania kierowane do osób niepełnosprawnych.	• Stereotypowy wizerunek osoby z niepełnosprawnością i jej rodziny jako osób roszczeniowych, • Wzrost informatyzacji życia społecznego, przyspieszony skutek epidemii Covid-19, który może spowodować zwiększenie się cyfrowego wykluczenia osób z niepełnosprawnościami, • Ograniczony dostęp do medycznych świadczeń specjalistycznych.
OBSZAR IV: INTEGRACJA SPOŁECZNA	
Mocne strony	Słabe strony
• Podejmowanie działań przez władze gminy w kierunku eliminacji problemów społeczności lokalnej, • Wykwalifikowana kadra pomocy społecznej i urzędu gminy, • Udział mieszkańców gminy w szkoleniach organizowanych przez OWES, • Kooperacja instytucji działających w obszarze pomocy społecznej, • Realizacja gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, • Działalność instytucji kultury, • Organizowanie konsultacji społecznych i innych form partycypacji (fundusze sołeckie).	• Występowanie problemu ubóstwa, przmocy i bezrobocia, • Niewystarczająca mobilność społeczna i zawodowa, • Słabo rozwinięty sektor organizacji pozarządowych, • Ograniczone środki finansowe na działania zapobiegające wykluczeniu społecznemu, • Niski poziom wykształcenia beneficjentów pomocy społecznej, • Roszczeniowa postawa części osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.
Szanse	Zagrożenia

• Działalność OWES, • Działania na rzecz aktywizacji i rozwoju lokalnego sektora NGO, • Podnoszenie kompetencji personelu administracji i pracowników socjalnych, • Kontynuowanie i rozwijanie współpracy pomiędzy instytucjami społecznymi w gminie i regionie, • Możliwość pozyskania środków ze źródeł zewnętrznych.	• Zbyt mała pula środków na realizację działań pomocowych profilaktycznych, • Negatywny wpływ epidemii COVID-19 na wiele sfer życia społecznego i gospodarczego, • Migracja do większych ośrodków miejskich osób młodych z wysokim potencjałem intelektualnym i zawodowym, • Konkurencja ze strony innych samorządów w pozyskiwaniu środków finansowych na projekty i przedsięwzięcia społeczne, • Biurokratyzacja pomocy społecznej, • Inflacja i inne negatywne zjawiska ekonomiczne pogarszające stan domowego budżetu, • Niepewna sytuacja międzynarodowa w sąsiedztwie Polski, • Rozbudowany system pomocy społecznej sprzyjający utrwalaniu się pasywnych postaw na rynku pracy, • Zagrożenia ze strony nowych rodzajów uzależnień (np. od internetu, zakupów online, smartfona).
---	---

VI CZĘŚĆ PROGRAMOWA - STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY KOCZAŁA NA LATA 2023-2031

VI 1. MISJA I WIZJA

Tab. 31. Wizja i misja

Wizja	Gmina Koczała zapewnia społeczności lokalnej godne warunki do samodzielnego życia w poczuciu bezpieczeństwa, jak również sprzyja integracji i zapewnia niezbędne wsparcie w razie takiej potrzeby, w szczególności osobom wykluczonym lub zagrożonym marginalizacją społeczną.
Misja	Gmina Koczała prowadzi spójną i wieloaspektową politykę społeczną tak, aby zapewnić mieszkańcom możliwie najlepsze standardy życia i rozwoju poprzez eliminowanie negatywnych zjawisk społecznych.

VI 2. CELE, KIERUNKI I WSKAŹNIKI DZIAŁAŃ

W oparciu o wnioski uzyskane na skutek przeprowadzonej diagnozy zasobów gminy i zagrożeń społecznych oraz analizy SWOT zostały sformułowane poniższe cele strategiczne i operacyjne.

Do każdej ze sfer problemowych - rodzina, seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami i integracja społeczna - został przyporządkowany jeden cel strategiczny. Natomiast każdy cel strategiczny posiada przynajmniej dwa cele operacyjne o dużo dalej idącym stopniu konkretyzacji działań.

Przy każdym celu operacyjnym wyszczególniono kierunki działań oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację.

VI 2. 1. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE

Tab. 32. Cele

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działań	Realizatorzy działań
OBSZAR I. RODZINA			
1. PRAWIDŁOWE WYPEŁNIANIE PRZEZ RODZINĘ PRZYNALEŻNYCH IM FUNKCJI	1.1. Ograniczanie zjawiska ubóstwa	1. Diagnoza i monitoring sytuacji w rodzinach wymagających wsparcia. 2. Pomoc materialna rodzinom potrzebującym wsparcia. 3. Realizacja programów z zakresu dożywiania. 4. Stały kontakt pracowników socjalnych z PUP w celu aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych oraz praca socjalna z klientami długotrwale bezrobotnymi. 5. Rozwój działań i współpracy w zakresie wsparcia rodzin wielodzietnych. 6. Realizacja zadań w zakresie zaspokajania potrzeb mieszkaniowych oraz zapobiegających eksmisji. 7. Edukacja w zakresie racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi.	Urząd gminy, GOPS, ZKiW, GOK, organizacje pozarządowe, inne instytucje i podmioty
	1.2. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie i ochrona osób jej doznających	1. Podejmowanie działań z zakresu interwencji kryzysowej. 2. Realizacja pomocy w formie poradnictwa, wsparcia, schronienia. 3. Realizacja działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc. 4. Profilaktyka, prowadzenie działań informacyjnych, edukacyjnych i społecznych.	Zespół Interdyscyplinarny, GOPS, ZKiW, kuratorzy sądowi, Policja, GKRPA, organizacje pozarządowe, inne instytucje i podmioty

		5. Podejmowanie działań w zakresie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej osób uzależnionych oraz członków ich rodzin. 6. Rozwój interdyscyplinarnej współpracy podmiotów polityki społecznej.	
	1.3. Realizacja działań z zakresu wsparcia rodziny	1. Utworzenie placówki wsparcia dziennego. 2. Wspieranie funkcjonowania świetlic wiejskich. 3. Świadczenie pomocy w formie asystenta rodziny. 4. Reintegracja rodzin. 5. Prowadzenie działań edukacyjnych, poradnictwa specjalistycznego, pracy socjalnej. 6. Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadr pracujących na rzecz wsparcia rodziny. 7. Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.	Urząd gminy, GOPS, ZKiW, organizacje pozarządowe, inne instytucje i podmioty
	1.4. Poprawa funkcjonowania rodzin w społeczności lokalnej	1. Rozwój działań z zakresu edukacji dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych. 2. Zwiększenie dostępu do edukacji, kultury, sportu, wypoczynku i rekreacji. 3. Wspieranie działań z zakresu organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz całych rodzin. 4. Tworzenie form aktywizacji rodzin oraz wspieranie ich aktywności.	Urząd gminy, GOPS, ZKiW, GOK, Policja, parafia, organizacje pozarządowe, inne instytucje i podmioty
	1.5. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień	1. Promowanie zdrowego stylu życia - upowszechnianie wiedzy o negatywnych następstwach uzależnień, w tym zdrowotnych, rodzinnych, społecznych i zawodowych, 2. Działania profilaktyczne, skierowane do dzieci i młodzieży mające zarówno charakter edukacyjny jak i dostarczające alternatywnych form spędzania wolnego czasu, 3. Monitorowanie problematyki alkoholowej i narkotykowej oraz uzależnień behawioralnych na terenie gminy.	Urząd gminy, GOPS, ZKiW, GOK, Policja, parafia, organizacje pozarządowe, inne instytucje i podmioty

		4. Działania informacyjne skierowane do wszystkich grup wiekowych na temat zagrożeń związanych z używaniem i nadużywaniem nowoczesnych technologii komunikowania.	
OBSZAR II. SENIORZY			
2. TWORZENIE WARUNKÓW SŁUŻĄCYCH ZASPOKAJANIU POTRZEB OSÓB STARSZYCH	2.1. Rozwój systemu wsparcia na rzecz osób starszych	1. Diagnoza i monitoring sytuacji osób starszych. 2. Przeciwdziałanie problemom ubóstwa osób starszych. 3. Wspieranie projektów z zakresu profilaktyki i ochrony zdrowia seniorów. 4. Rozwój usług i świadczeń na rzecz seniorów.	Urząd gminy, GOPS, organizacje pozarządowe, inne instytucje i podmioty
	2.2. Zapobieganie marginalizacji seniorów oraz kształtowanie międzypokoleniowej solidarności	1. Wspieranie i promocja aktywności społecznej i zawodowej. 2. Realizacja przedsięwzięć z zakresu integracji pokoleń. 3. Wspieranie działalności organizacji seniorskich oraz pracujących na rzecz osób starszych. 4. Promowanie partycypacji osób starszych w życiu lokalnej społeczności. 5. Wspieranie działań w zakresie pogłębienia więzi rodzinnych między seniorami, a dziećmi i wnukami. 6. Propagowanie w opinii publicznej pozytywnego wizerunku i potencjału osób starszych. 7. Rozwój i promocja idei wolontariatu na rzecz seniorów.	Urząd gminy, GOPS, GOK, GBP, ZKiW, organizacje pozarządowe, inne instytucje i podmioty
OBSZAR III. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ			
3. WZROST JAKOŚCI ŻYCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	3.1. Poprawa warunków życia i rozwoju aktywności	1. Diagnoza potrzeb i zasobów osób niepełnosprawnych. 2. Poprawa sytuacji socjalno-bytowej. 3. Świadczenie pomocy i wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi.	Urząd gminy, GOPS, organizacje pozarządowe, inne instytucje i podmioty

		4. Wsparcie osób i rodzin opiekujących się niepełnosprawnymi, w tym dążenie do utworzenia grup wsparcia i klubów samopomocy. 5. Realizacja przedsięwzięć z zakresu integracji i aktywizacji społeczno-zawodowej. 6. Wspieranie rozwoju pomocy sąsiedzkiej i wolontariatu. 7. Zwiększenie dostępności i poprawa jakości usług w instytucjach publicznych, w tym dążenie do likwidacji barier architektonicznych.	
	3.2. Rozwój działań z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia	1. Wspieranie realizacji zadań z zakresu ochrony zdrowia. 2. Realizacja zwykłych i specjalistycznych usług opiekuńczych. 3. Rozwój działań w zakresie profilaktyki niepełnosprawności, promocji zdrowego stylu życia oraz aktywnej rekreacji.	Urząd gminy, GOPS, organizacje pozarządowe, ZKiW, zakłady opieki zdrowotnej, inne instytucje i podmioty
	3.3. Zwiększenie świadomości społecznej w kwestii niepełnosprawności	1. Edukacja społeczna w zakresie zrozumienia równorzędnych potrzeb osób niepełnosprawnych. 2. Realizacja i wspieranie inicjatyw sprzyjających włączeniu osób niepełnosprawnych w życie społeczne oraz przeciwdziałających dyskryminacji bez względu na rodzaj niepełnosprawności. 3. Wspieranie organizacji pozarządowych zrzeszających i działających na rzecz osób niepełnosprawnych.	Urząd gminy, GOPS, ZKiW, GOK, GBP, organizacje pozarządowe, inne instytucje i podmioty
OBSZAR IV. INTEGRACJA SPOŁECZNA			
4. BARDZIEJ ZINTEGROWANE SPOŁECZEŃSTWO	4.1. Realizacja programów aktywnej integracji	1. Rozwój działań z zakresu profilaktyki i wykluczenia społecznego. 2. Wzmocnienie partnerstwa instytucji rynku pracy oraz instytucji pomocy i integracji społecznej. 3. Rozwój i promocja wolontariatu.	Urząd gminy, GOPS, GOK, GBP, organizacje pozarządowe, inne instytucje i podmioty

	4.2. Rozwój sektora ekonomii społecznej	1. Wspieranie działań w zakresie tworzenia i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej. 2. Wspieranie inicjatyw na rzecz ekonomii społecznej. 3. Dążenie do współpracy z podmiotami ekonomii społecznej. 4. Promocja ekonomii społecznej.	Urząd gminy, GOPS, organizacje pozarządowe, inne instytucje i podmioty
	4.3. Realizacja działań w zakresie organizowania społeczności lokalnej	1. Wdrażania projektów partnerskich na rzecz lokalnej społeczności. 2. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych i grup nieformalnych w zakresie oddolnych inicjatyw.	Urząd gminy, GOPS, GOK, ZKiW, GBP, organizacje pozarządowe, inne instytucje, podmioty i grupy nieformalne.

VI 2. 2. WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW

Stan wdrażania i osiągnięcia celów założonych w Strategii będzie się odbywać na podstawie wskaźników realizacji zadań opisanych w poniższej tabeli.

Tab. 33. Wskaźniki

Lp.	P/R*	Nazwa wskaźnika	Jedn.	Wartość wyjściowa (2022 r.)	Wartość docelowa (rok 2031)	Źródła danych
OBSZAR I. RODZINA						
CEL STRATEGICZNY 1. Prawidłowe wypełnianie przez rodziny przynależnych im funkcji.						
CEL OPERACYJNY 1.1. Ograniczanie zjawiska ubóstwa.						
1.1.1.	P	Liczba działań edukacyjnych w zakresie racjonalnego gospodarowania budżetem domowym	szt.			GOPS, ZKiW, org. pozarządowe
1.1.2.	R	Liczba osób objętych pomocą wynikającą z ustawy o pomocy społecznej	os.			GOPS, UG
CEL OPERACYJNY 1.2. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy i ochrona osób jej doświadczających						
1.2.1.	P	Liczba przeprowadzonych działań interwencyjnych, informacyjnych, edukacyjnych i społecznych w zakresie przeciwdziałania przemocy	szt.			ZI, ZKiW, GOK, GBP, GKRPA, Policja, GOPS
1.2.2.	R	Liczba zakończonych procedur Niebieskiej Karty w związku z ustaniem przemocy	szt.			ZI
CEL OPERACYJNY 1.3. Realizacja zadań z zakresu wsparcia rodziny						
1.3.1.	P	Liczba funkcjonujących na terenie gminy placówek wsparcia dziennego	szt.			GOPS, UG
1.3.2.	R	Liczba dzieci (do 18 r.ż.) umieszczonych w pieczy zastępczej	os.			GOPS, UG
CEL OPERACYJNY 1.4. Poprawa funkcjonowania rodzin w społeczności lokalnej						
1.4.1.	P	Liczba opiekunów zatrudnionych w świetlicach wiejskich	szt.			UG, GOK
1.4.2	R	Liczba dzieci stale (najmniej 6 miesięcy) uczestniczących w zajęciach organizowanych w świetlicach	szt.			GBP, UG
CEL OPERACYJNY 1.5. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień						
1.5.1	P	Liczba spotkań i szkoleń w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień	szt.			GKRPA, GOPS, ZKiW
15.2.	R	Liczba uczestników spotkań i szkoleń w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	szt.			GKRPA
OBSZAR II. SENIORZY						

CEL STRATEGICZNY 2. Tworzenie warunków służących zaspokajaniu potrzeb osób starszych						
CEL OPERACYJNY 2.1. Rozwój systemu wsparcia na rzecz osób starszych						
2.1.1.	P	Liczba szkoleń przygotowujących członków rodzin do opieki nad osobami starszymi	szt.			GOPS, organizacja pozarządowe
2.1.2.	R	Liczba seniorów z terenu gminy mieszkających z domach opieki społecznej do ogółu seniorów zamieszkujących na terenie gminy**	os.			GOPS, UG
CEL OPERACYJNY 2.2. Zapobieganie marginalizacji seniorów oraz kształtowanie międzypokoleniowej solidarności						
2.2.1.	P	Liczba działań z zakresu integracji pokoleń	szt.			GOPS, GOK, GBP, ZKiW, organizacje pozarządowe
2.2.2.	R	Liczba seniorów uczestniczących w działaniach z zakresu integracji pokoleń do liczby ogółu seniorów zamieszkujących na terenie gminy	os.			GOPS, GOK, GBP, ZKiW, organizacje pozarządowe
OBSZAR III. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ						
CEL STRATEGICZNY 3. Wzrost jakości życia osób niepełnosprawnych						
CEL OPERACYJNY 3.1. Poprawa warunków życia i rozwoju aktywności						
3.1.1.	P	Liczba szkoleń dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin	szt.			UG, GOPS, GOK, GBP, ZKiW, ZGK
3.1.2.	R	Działające grupy wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin	szt.			GOPS
CEL OPERACYJNY 3.2. Rozwój działań z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia						
3.2.1	P	Liczba organizacji pozarządowych prowadzących działania w zakresie aktywnej rekreacji	szt.			UG, ZKiW, organizacje pozarządowe
3.2.2.	R	Liczba członków organizacji pozarządowych prowadzących działania w zakresie aktywnej rekreacji	szt.			UG, ZKiW, organizacje pozarządowe, UG
CEL OPERACYJNY 3.3. Zwiększenie świadomości społecznej wobec kwestii niepełnosprawności						
3.3.1	P	Liczba pracowników UG i podległych jednostek organizacyjnych biorących udział w szkoleniach ukierunkowanych na poprawę jakości obsługi osób niepełnosprawnych	szt.			UG, GOPS, GOK, GBP, ZKiW, ZGK, organizacje pozarządowe
3.3.2.	R	Liczba zatrudnionych osób niepełnosprawnych w UG i podległych jednostkach organizacyjnych	os.			UG, GOPS, GOK, GBP, ZKiW, ZGK, organizacje pozarządowe

OBSZAR IV. INTEGRACJA SPOŁECZNA						
CEL STRATEGICZNY 4. Wzrost integracji społecznej						
CEL OPERACYJNY 4.1. Realizacja programów aktywnej integracji						
4.1.1.	P	Liczba zrealizowanych działań o charakterze edukacyjnym i zawodowym sprzyjających włączeniu osób niepracujących na rynek pracy	szt.			GOPS, PUP
4.1.2.	R	Liczba osób bezrobotnych z terenu gminy do ogółu liczby osób w wieku produkcyjnym zamieszkujących na terenie gminy	os.			PUP, UG
CEL OPERACYJNY 4.2. Rozwój sektora ekonomii społecznej						
4.2.1.	P	Liczba spotkań informacyjno-promocyjnych i szkoleń w zakresie tworzenia i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej.	szt.			GOPS, PUP, organizacje pozarządowe
4.2.2.	R	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach informacyjno-promocyjnych i szkoleniach w zakresie tworzenia i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej do ogółu liczby osób zamieszkujących na terenie gminy	os.			GOPS, PUP, organizacje pozarządowe, UG
CEL OPERACYJNY 4.3. Realizacja działań w zakresie organizowania społeczności lokalnej						
4.3.1.	P	Liczba działań dotyczących tworzenia i funkcjonowania organizacji pozarządowych	szt.			UG, organizacje pozarządowe
4.3.2.	R	Wzrost kwoty środków z budżetu gminy przyznanych organizacjom pozarządowym na realizację zadań publicznych	zł.			UG, organizacje pozarządowe

*P – wskaźnik produktu, liczony narastająco w okresie realizacji strategii

*R – wskaźnik rezultatu

** - seniorzy to kobiety, które ukończyły 60 lat i mężczyźni, którzy ukończyli 65 lat i więcej.

W oparciu o całokształt dostępnych danych prognozuje się, że w związku z wdrożeniem działań przypisanych do celów operacyjnych niniejszej Strategii w gminie Koczała zaistnieją poniższe zmiany społeczne, przyczyniając się do podwyższenia standardów życia mieszkańców, w szczególności dotkniętych problemem wykluczenia lub zagrożonych marginalizacją społeczną.

OBSZAR I. RODZINA:

- wzrost wiedzy na temat prawidłowego wypełniania ról rodzicielskich,
- obniżenie liczby rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, a także skali tych problemów,
- zmniejszenie rozmiarów występowania przemocy w rodzinie,
- zwiększenie dostępności wsparcia, w tym dla osób samotnie wychowujących dzieci,
- lepsza świadomość mieszkańców na temat profilaktyki zdrowotnej oraz o zagrożeniach i sposobach przeciwdziałania uzależnieniom,
- ubogacenie oferty kulturalnej, edukacyjnej, sportowej i rekreacyjnej,
- wyższe standardy usług z zakresu pomocy społecznej.

OBSZAR II. SENIORZY

- zwiększenie udziału seniorów w życiu społecznym,
- społeczeństwo nastawione na integrację między pokoleniami,
- lepszy dostęp do opieki zdrowotnej, w tym specjalistycznej,
- wzrost świadomości mieszkańców w zakresie potrzeb osób starszych,
- lepszy dostęp do wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

OBSZAR III. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ:

- poprawa sytuacji osób z niepełnosprawnościami,
- większy udział osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym i zawodowym,
- zwiększenie wrażliwości mieszkańców na potrzeby i problemy osób niepełnosprawnych,
- utrwalenie wizerunku osoby z niepełnosprawnością wolnego od negatywnych stereotypów,
- redukcja barier w przestrzeni publicznej, zwłaszcza w wymiarze architektonicznym.

OBSZAR IV. INTEGRACJA SPOŁECZNA

- lepiej rozwinięty i sprofesjonalizowany sektor organizacji pozarządowych,
- zwiększenie efektywnej współpracy samorządu z trzecim sektorem,
- rozwój społeczeństwa obywatelskiego na poziomie gminy.

VI 3. SYSTEM WDRAŻANIA I MONITORINGU

VI 3. 1. ETAPY REALIZACJI

Wdrażanie i monitoring realizacji Strategii zakłada następujące etapy:

- podjęcie uchwały przez Radę Gminy Koczała w sprawie zatwierdzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Koczała na lata 2023-2031,
- opublikowanie tekstu Strategii na stronie www, przekazanie tekstu dokumentu realizatorom,
- powołanie przez Wójta Gminy Koczała zespołu ds. wdrażania i monitoringu realizacji Strategii,
- realizacja przyjętych zadań przez podmioty odpowiedzialne,
- ocena stopnia realizacji dokonywana przez zespół wdrażania i monitoringu realizacji Strategii poprzez przygotowanie sprawozdania oraz propozycji aktualizacji dokumentu. Sprawozdania będą przygotowywane według stanu na koniec 2025, 2027, 2029 i 2031 roku,
- przedstawienie przez zespół ds. wdrażania i monitoringu realizacji Strategii sprawozdania z realizacji Strategii i propozycji jej aktualizacji Wójtowi Gminy (do 31 maja) i następnie Radzie Gminy.

VI 3. 2. KOORDYNATOR

W myśl art. 110 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Koczała na lata 2022-2031 koordynuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Koczale. Niemniej, założone cele mogą zostać osiągnięte tylko dzięki pełnemu zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie gminy, a także partnerów społecznych i gospodarczych, publicznych i prywatnych oraz członków wspólnoty lokalnej.

VI 3. 3. WYMAGANE SPRAWOZDANIA

Niniejsza Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Koczała na lata 2023-2031 będzie realizowana w zgodzie z postanowieniami relewantnych gminnych programów, zarówno o charakterze obligatoryjnym, jak i fakultatywnym, a w szczególności biorąc pod uwagę następujące dokumenty:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Gminny Program Wspierania Rodziny,
- Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, o których mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W celu stworzenia kompleksowego obrazu przedsięwzięć, jakie są realizowane na rzecz poprawy sytuacji w gminie należy koniecznie wdrożyć obowiązek w postaci opracowywania, przekazywania i analizowania w systemie rokrocznym poniższych sprawozdań:

- 1) Oceny zasobów pomocy społecznej,
- 2) Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koczale,
- 3) Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii,
- 4) Sprawozdanie z realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Koczała,
- 5) Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Gminie Koczała,
- 6) Sprawozdanie ze współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Wyszczególnione sprawozdania będą przekazywane do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koczale jako do jednostki koordynującej realizację Strategii.

Sprawozdania ze stopnia realizacji poszczególnych programów i projektów służyć będą bieżącemu monitoringowi realizacji Strategii oraz będą pomocne przy przeprowadzaniu ewaluacji końcowej Strategii, a także ewentualnej aktualizacji jej celów i kierunków działań.

VI 3. 4. SPRAWOZDANIE KOŃCOWE I EWALUACJA

Ewaluacja ilościowa przeprowadzana będzie na podstawie analizy danych liczbowych pochodzących ze sprawozdań podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii. Analiza ta określi poziom realizacji poszczególnych zadań.

Ewaluacja jakościowa polegała będzie na ocenie:

- efektywności wdrażania Strategii (czy nakłady czasowe, ludzkie i finansowe zaangażowane w realizację działań są adekwatne do otrzymanych efektów),

- skuteczności (czy kierunki działań i realizowane w ich ramach zadania w zamierzony sposób prowadzą do osiągnięcia celów, czy realizowane działania w sposób optymalny realizują cele Strategii),
- trafności (czy realizowane cele i kierunki działań Strategii są odpowiedzią na aktualne potrzeby mieszkańców gminy).

Analiza jakościowa pozwoli na ocenę skuteczności strategii w zakresie stosowanych form, funkcjonalności opracowanych procedur oraz ilości i jakości posiadanych zasobów, w tym finansowych.

Źródłem danych, które posłużą do ewaluacji mogą być dane statystyczne, sprawozdania z monitoringu, dane z badań społeczności lokalnej i inne.

VI 4. FINANSOWANIE

Źródłami finansowania lub współfinansowania przedsięwzięć zaplanowanych w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Koczała na lata 2023 - 2031 będą zabezpieczane w corocznej uchwale budżetowej Rady Gminy Koczała. Jedną z podstaw do ich określenia będzie ocena zasobów pomocy społecznej (art. 16a ustawy o pomocy społecznej). Przedmiotowe środki finansowe będą pochodzić w szczególności z następujących źródeł:

- budżetu gminy,
- budżetu powiatu człuchowskiego,
- budżetu województwa pomorskiego,
- budżetu państwa w ramach dotacji na dofinansowanie zadań zleconych,
- Funduszu Pracy,
- Narodowego Funduszu Zdrowia,
- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- funduszy Unii Europejskiej,
- budżetu partnerstwa publiczno-prywatnego,
- innych programów i grantów.

Określenie w sposób szczegółowy i wyczerpujący wysokości planowanych środków na realizację celów niniejszej Strategii nie jest możliwe, z uwagi na długi okres obowiązywania dokumentu, a także zróżnicowane w czasie możliwości finansowe gminy oraz wiele innych czynników zewnętrznych, jak np. zmienna sytuacja społeczna i gospodarcza, kondycja finansów publicznych, nowelizacje prawa, zmiany na rynku pracy czy zmiany w zakresie dostępu do konkretnych świadczeń socjalnych.

Postanowienia Strategii będą stanowiły podstawę starań o pozyskiwanie środków zewnętrznych na finansowanie określonych przedsięwzięć.